

TEM-analyyseja • 86/2018

Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, kevät 2018

Johanna Alatalo – Hanna Hämäläinen –
Tallamaria Maunu - Erno Mähönen

ISSN 1797-5271
ISBN 978-952-327-337-5

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, kevät 2018

Johanna Alatalo – Hanna Hämäläinen –

Tallamaria Maunu – Erno Mähönen

Työ- ja elinkeinoministeriö
Ministry of Economic Affairs and Employment

Email: etunimi.sukunimi@tem.fi

Helsinki, kesäkuu 2018

JOHANNA ALATALO – HANNA HÄMÄLÄINEN – TALLAMARIA MAUNU - ERNO MÄHÖNEN: TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN LYHYEN AIKAVÄLIN TYÖMARKKINAENNUSTE, KEVÄT 2018

Ennusteen laatimisesta: Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisee lyhyen aikavälin työmarkkinaennusteensa keväällä ja syksyllä. Ennusteen tarkoituksena on muodostaa ministeriön asiantuntijanäkemyks lähiajan kehityksestä ja toimia siten sekä oman politiikkavalmistelun taustana että markkinainformaationa muille käyttäjille. Talouskehityksen osalta käydään läpi eri ennustelaitosten tuloksia. Työmarkkinaennusteemme laatimisessa nojataan valtionvarainministeriön talousennusteeseen. Ennusteen painopistealue on oman työmarkkinaennusteen laatiminen. Tässä hyödynnetään myös muuta työ- ja elinkeinohallinnossa tehtävää työtä, kuten aluetalouuskatsauksia ja rekrytointiongelmien seurantatietoja. Ennuste julkaistaan TEM analyyseja -verkkojulkaisuna ministeriön julkisella palvelimella.

Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennusteiden taustalla on tilastollinen aikasarja-analyysi, jossa on hyödynnetty työttömyystilastoja, bruttokansantuotetilastoja, väestötilastoja sekä valtionvarainministeriön talousennustetta ja Tilastokeskuksen väestöennustetta. Kvantitatiivisten aikasarjaennusteiden lisäksi lopullisissa ennusteissa on huomioitu kvalitatiivisia politiikkatekijöitä. Analyysit on toteutettu Kalman Filtering ja ARIMA-menetelmillä OxMetrics STAMP ja SPSS-ohjelmistoilla.

Ennusteen ovat laatineet *Johanna Alatalo, Hanna Hämäläinen, Tallamaria Maunu ja Erno Mähönen*

Keskeiset oletukset ja tulokset:

1. Talouskehitys

- Suomen talouskasvu jatkuu pitkän aikavälin kasvuarvioita nopeampana. Valtiovarainministeriön BKT-ennuste tälle vuodelle on 2,9 % ja ensi vuodelle 1,8 %.
- Kasvu on laaja-alaista – vienti kasvaa hyvin, investointien kasvu on melko vahvaa ja myös kulutuskyynnän kasvu jatkuu.

2. Työvoiman kysyntä ja sen kehitys

- Työvoiman kysyntä kasvaa tänä vuonna noin 43 000 hengellä ja 30 000 hengellä ensi vuonna.
- Teollisuuden myönteinen kehitys jatkuu ja työllisyys kääntyy nousuun.
- Työllisyys rakentamisessa kasvaa noin 7 000 hengellä vuonna 2018 ja noin 7 000 hengellä vuonna 2019.
- Työllisyys palveluissa kasvaa vuonna 2018 noin 26 000 ja vuonna 2019 noin 16 000 hengellä.

3. Työvoiman tarjonta ja sen kehitys

- Työvoiman tarjonta kasvaa vuonna 2018 noin 19 000 hengellä kysynnän kasvaessa aiempaa ripeämmin, mutta edelleen myös työvoiman ikärakenteen muutoksen ja myöhemmän eläköitymisen vuoksi.
- Työvoiman tarjonta kasvaa vuonna 2019 noin 13 000 hengellä kysynnän pysyessä vahvana.

4. Työttömyyden rakenne ja työmarkkinoiden kohtaanto

- Työttömien työnhakijoiden määrä on 252 000 vuonna 2018. Vuonna 2019 heitä on 214 000 ja vuonna 2020 enää 185 000 (2017: 305 000). Pitkäaikaistyöttömiä, eli yli 12 kuukautta työttöminä työnhakijoina olleita henkilöitä, on 77 000 vuonna 2018, 63 000 vuonna 2019 ja 54 000 vuonna 2020 (2017: 104 000). Nuoria alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita on 32 000 vuonna 2018, 28 000 vuonna 2019 ja 24 000 vuonna 2020 (2017: 39 000).
- Ero työnvälitystilaston työttömien työnhakijoiden määrän ja työttömyysajalta työttömyysturvaetuksia saaneiden määrän välillä (Suomen työttömyysturva, Kelan tilastot) on kaventunut lähes 30 000 vuoden 2017 aikana. Tämä ero tilastoissa selittyy todennäköisesti pääosin työttömien haastatteluiden tihentämisessä.
- Pitkäaikaistyöttömyys laskee edelleen nopeasti. Heidän osuutensa työttömistä tasaantuu hieman alle 30 prosenttiin.

5. Työllisyys- ja työttömyysasteet

- Työllisyysaste nousee 71 prosenttiin vuonna 2018 ja edelleen 72,1 prosenttiin vuonna 2019. Nousu johtuu osin kasvavasta työvoiman kysynnästä ja osin työvoiman ikääntymisestä.
- Työttömyysaste laskee 7,7 prosenttiin vuonna 2018 ja 7 prosenttiin vuonna 2019.

Asiasanat: Talouskehitys, suhdanteet, työmarkkinat, työttömyys, työvoiman saatavuus

Key assumptions and results

1. Economic prospects

- The short-term economic growth in Finland will be above the long-term average. GDP growth forecasted by Ministry of Finance will be 2.9 % for this year and 1.8 % for the next year.
- The growth is on a broad base - exports are strongly increasing, the growth of investments is quite strong and consumption demand growth continues.

2. Demand for labour and its development

- Labour demand will increase by 43 000 persons in 2018 and by 30 000 persons in 2019.
- Employment growth in industry will turn positive.
- Employment in construction will grow by 7 000 in 2018 and also by 7 000 in 2019.
- Employment in services will increase by 26 000 persons in 2018 and by 16 000 in 2019.

3. Labour supply and its development

- Labour supply will increase in year 2018 approximately by 19 000 persons due to more rapidly increasing labour demand but also due to demographic changes and later retirement.
- Labour supply will increase in year 2019 approximately by 13 000 persons when labour demand maintain still strong.

4. Unemployment structure and matching in the labour market

- The number of the registered unemployed will be 252 000 in 2018, 214 000 in 2019, and 185 000 in 2020. Long-term unemployment, i.e. the number of persons unemployed for more than 12 months, will be 77 000 in 2018, 63 000 in 2019, and 54 000 in 2020. Youth unemployment will be 32 000 in 2018, 28 000 in 2018, and 24 000 in 2020.
- The difference between the number of registered unemployed (Employment Services Statistics) and the number of unemployment benefit recipients during unemployment (Finnish unemployment benefits, Kela Statistics) has narrowed by almost 30 000 in 2017. The anomaly is most likely explained by more frequent interviewing of the unemployed in 2017.
- The number of long-term unemployed still decreases fast. Their proportion of all unemployed stabilises at little below 30 per cent.

5. Employment rate and unemployment rate

- Employment rate will increase up to 71 % in 2018 and even more up to 72,1 % in 2019, partly because of increasing labour demand and partly because of aging labour force.
- Unemployment rate will decrease to 7.7 % in 2018 and to 7 % in 2019.

Key words: Economic development, business cycles, labour market, unemployment, labour availability

SISÄLLYS

1. TALOUSKASVU VAHVAA ETENKIN TÄNÄ VUONNA.....	6
2. HALLITUKSEN TYÖLLISYYSTAVOITTEET TOTEUTUMASSA	7
3. TYÖVOIMAN MÄÄRÄ KASVUSSA	17
4. TYÖTTÖMIEN TYÖNHAKIJOIDEN MÄÄRÄ ALITTA 200 000 RAJAPYYKIN VUONNA 2020	22
LIITEKUVIOT	28
LIITETAULUKKO	31
TEM-ANALYYSEJA -VERKKOJULKAISUSARJASSA AIEMMIN ILMESTYNYT.....	32

1. TALOUSKASVU VAHVAA ETENKIN TÄNÄ VUONNA

Globaalit talousnäkymät ovat lyhyellä aikavälillä varsin positiiviset ja maailmantalouden kasvun arvioidaan tänä vuonna vahvistuvan noin 4 prosenttiin. Tällä hetkellä useat keskeiset talousalueet kasvavat samaan aikaan. Sekä Kiinassa että Yhdysvalloissa politiikka on elvyttävää. Venäjän kasvu on pirstunut voi ylittää lähes 2 prosenttiin tänä vuonna; pidemmän aikavälin kasvupotentiaali ei kuitenkaan ole lainkaan kohentunut. Myös Euroopassa lyhyen aikavälin kasvunäkymät ovat varsin positiiviset.

Euroalueen kasvun arvioidaan olevan lähivuosina potentiaalista kasvua vahvempaa. Toisaalta arviot potentiaalisen kasvun vauhdista ovat hieman nousseet, joten osa kasvun pirstumisesta voi olla kestävällä pohjalla. Potentiaalisen tuotannon kasvu voi heijastella mm. jo tehtyjä rakenteellisia uudistuksia niin hyödyke- kuin työmarkkinoillakin. Myös tuotannolliset investoinnit nostavat tuotantokapasiteettia. Erot Euroalueen ja Euroopan maiden kasvussa ovat kuitenkin edelleen suuria. Suomen kaikissa keskeisissä vientimaissa kasvu on hyvää tai vähintään melko hyvää.

Valtiovarainministeriön (VM) uusimman ennusteen¹ osalta maailmantalouteen liittyvät riskit painottuvat kuitenkin jonkin verran alasuuntaan – mahdollisten kauppapoliittisten kiistojen vuoksi. Myös Italian talouteen liittyvä epävarmuus voi kasvaa. Lisäksi useissa maissa velkaantuneisuus saattaa – korkotason mahdollisesti noustessa – nostaa velanhoidon raskautta ja hidastaa kasvua. Toisaalta VM katsoo, että euroalueen odotuksia suurempi talouskasvu saattaa olla positiivinen riski. Lisäksi on mahdollista, että myös kehittyvien talouksien kasvu olisi ennakoitua ripeämpää.

Myös Suomessa talouden suhdannekuva on edelleen hyvin myönteinen. Siihen nähden, kuinka pitkään ja kuinka syvässä kuopassa olemme olleet, kasvu ei kuitenkaan ole mitenkään poikkeuksellisen vahvaa. Talouskasvu Suomessa jatkuu tänä vuonna vahvana (2,9 % VM:n mukaan), mutta hidastuisi selvästi jo ensi vuonna. BKT:n kaikki kysyntäerät eli vienti, investoinnit ja kulutus kasvavat, joten kasvu on laajapohjaista. VM arvioi investointien kasvun hidastuvan selvästi ensi vuonna – toisaalta erilaisten suurten investointihankkeiden toteutuminen ja ajoittuminen on epäselvää ja niihin voi liittyä myös positiivinen riski.

Kotimaiset riskit liittyvät ensinnäkin kulutuksen kasvuun ja kotitalouksien velkaantumiseen. Velan taso ei sinänsä vielä ole hälyttävä, mutta velkaantuminen on viime vuosina kasvanut melko voimakkaasti. VM:n mukaan alhaiseen säästämiseen liittyvä kulutuksen kasvu muodostaa negatiivisen riskin kulutusennusteelle. Kuluttajien luottamus puolestaan on viime aikoina ollut ennätyksellisen korkea – mutta se myös reagoi herkästi negatiivisiin uutisiin, ja heijastuu voimakkaasti kulutukseen.

Toiseksi kotimaiset riskit liittyvät työllisyyteen ja työmarkkinoihin. VM toteaa, että ennusteessa on positiivinen riski siihen, että työllisyys kasvaa ennustetta enemmän. Toisaalta, vaikka talouskasvu luo mahdollisuuksia ennustetta vahvemmallekin työllisyyden kasvulle, on työmarkkinoilla myös osaamiseen ja työvoiman saatavuuteen liittyviä pullonkauloja, joista voi muodostua negatiivinen riski.

---

¹ Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus, Kesä 2018. Valtiovarainministeriön julkaisu – 20a/2018, <http://vm.fi/talousnakymat>

HALLITUKSEN TYÖLLISYYSTAVOITTEET TOTEUTUMASSA

Viime vuonna BKT kasvoi ennakkolukujen perusteella 2,7 %. Viimeisimmän valtiovarainministeriön ennusteen mukaan talouskasvu pysyy lyhyellä aikavälillä edelleen pitkän aikavälin arvioita korkeampana; ennuste tälle vuodelle on 2,9 % ja ensi vuodelle jo selvästi alempi, 1,8 %. TEM:n työmarkkinaennusteen lähtökohtana on VM:n suhdanne-ennuste.

Työllisyyden hidaskasvu alkoi jo vuonna 2016 (+11 000 henkeä) ja vuoden 2017 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä kasvu jatkui lähes yhtä hitaana. Työllisyys reagoi talouskasvuun yleensäkin vasta viiveellä, mutta tällä kertaa voimakkaampi työllisyyden kasvu käynnistyi tavanomaista hitaammin. Osin työllisyyden hyvin maltillista kasvua vuoden 2017 lopulle asti selitti se, että pitkittyneen taantuman aikana oli jossain määrin nähtävissä ns. työvoiman hamstrausta. Sen kääntöpuolena nähtiin sitten hitaampi työllisyyden koheneminen noususuhdanteen alussa. Suhdannetilanteen paraneminen näkyikin aluksi pikemminkin tuottavuuden nousuna – arvonnisa kasvoi työllisyyttä nopeammin.

Lisäksi työllisyyden hidasta kasvua selitti se, että työvoiman kysyntä merkisi osin alityöllisyyden laskua eikä se kokonaisuudessaan näkynyt työllisten lukumäärän kasvuna. Pieneltä osin vaimeaa työllisyyden kehitystä suhdannenousun alussa selitti myös se, että lomautusten väheneminen ei kokonaisuudessaan nostanut työllisyyttä työvoimatutkimuksessa². Viime aikoina näiden tekijöiden rooli ei enää ole vaikuttanut samassa määrin työllisyyskehitykseen.

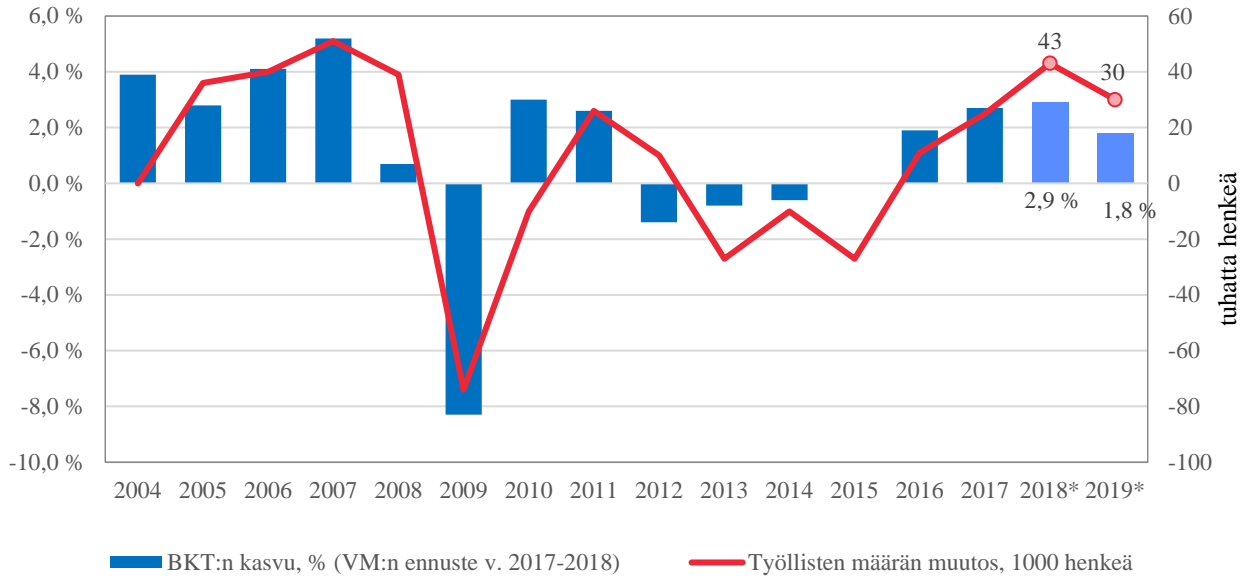
Työllisyyden kasvun kannalta olennaista on myös se, millä sektoreilla tuotanto kasvaa. Rakennusala toipui taantumasta jo pari vuotta sitten ja siellä työllisyyden kasvu on ollut hyvin voimakasta. Toimiala on kuitenkin kooltaan niin pieni, että se ei riittänyt yksin kääntämään koko kansantalouden työllisyyttä vahvaan nousuun. Teollisuudessa suhdanteen paraneminen on heijastunut ennen kaikkea tuottavuuden kasvuna ja vain marginaalisesti työllisyyden kasvuna. Sekä rakentamisen että teollisuuden hyvä tilanne heijastuu kuitenkin välillisesti palvelusektorille. Viimeisen puolen vuoden aikana nähty voimakas työllisyyden kasvu kertookin siitä, että nyt työllisyyden kasvu on selvästi vahvistunut myös palveluissa.

Edellisessä ennusteessamme³ arvioimme työllisyyden kasvavan vuonna 2017 noin 15 000 hengellä ja 25 000 hengellä vuonna 2018. Ennuste julkaistiin juuri ennen vuoden 2017 viimeisen neljänneksen poikkeuksellisen voimakasta työllisyyden kasvua (+ 62 000 henkeä). Samaan aikaan VM:n ennusteissa BKT:n kasvun arvioitiin hidastuvan jo vuonna 2018. Erittäin hyvä työllisyyden kasvu on kuitenkin jatkunut myös alkuvuonna 2018. Viimeisen puolen vuoden aikana nähty työllisyyden kasvu onkin muuttanut täysin kuvan työllisyyskehityksestä. Nyt näyttää siltä, että jos talouskasvu pysyy ennustetulla tasolla, hallituksen työllisyystavotteet voidaan hyvinkin saavuttaa. Ennusteemme on, että työllisten määrä kasvaa tänä vuonna 43 000 hengellä ja ensi vuonnakin vielä 30 000 hengellä.

² Lomautettu voi työvoimatutkimuksessa määrittää joko työlliseksi, työttömäksi tai työvoimaan kuulumattomaksi. Työlliseksi luokitellaan määräaikaisesti korkeintaan kolme kuukautta lomautettuina olleet. Työttömiksi luokitellaan toislaiseksi lomautetut, jotka ovat etsineet uutta työtä ja olisivat työhön käytettävissä. Jos työttömyyden kriteerit eivät täyty, heidät luokitellaan työvoimaan kuulumattomiksi.

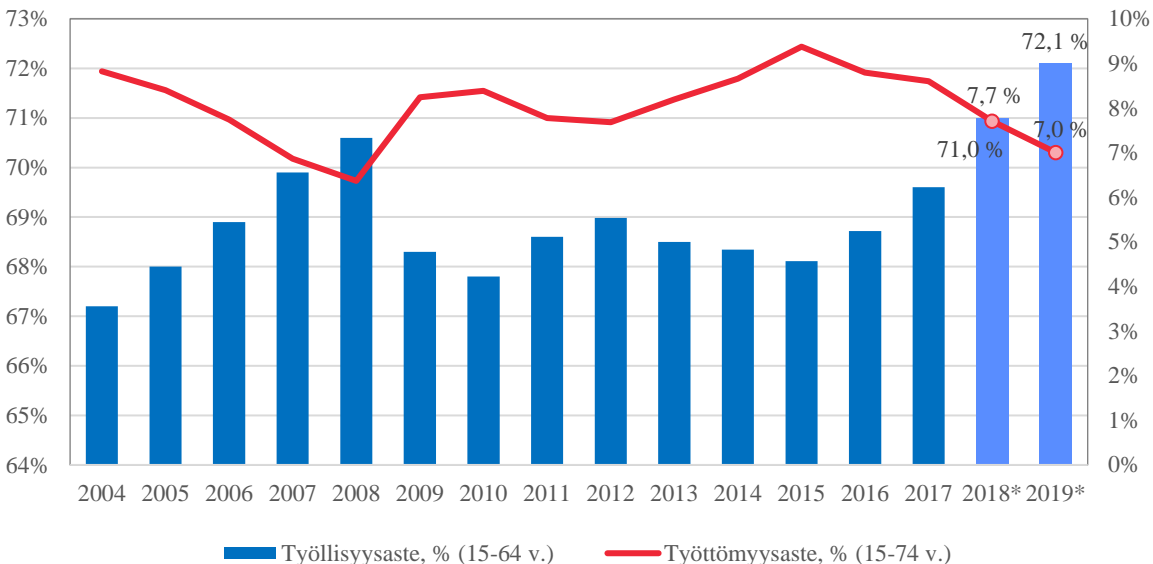
³ Alatalo – Hämäläinen – Maunu – Mähönen (2017): Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, syyskuu 2017. TEM-analyysseja 83/2017, <https://tem.fi/julkaisu?pubid=URN:ISBN:978-952-327-277-4>

Kuvio 1. Bruttokansantuotteen muutos ja työllisten määrän muutos

Lähteet: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus ja Kansantalouden tilinpito; VM:n suhdanne-ennuste; TEM:n ennustelaskemat

Työllisyysaste on kasvanut hieman työllisten määrää nopeammin siitä syystä, että työikäinen väestö (15–64-vuotiaat) on supistunut. Nyt ennusteemme on, että vuonna 2018 työllisyysaste nousee 71 prosenttiin ja edelleen 72,1 prosenttiin vuonna 2019. Työvoiman määrällinen tarjonta koko talouden tasolla ei vielä lyhyellä aikavälillä muodostu rajoitteeksi työllisyyden kasvulle, sillä työttömien, piilotyöttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien määrät ovat yhä melko korkeita. Työvoiman tarjontaa ja piilotyöttömyyttä käydään tarkemmin läpi luvussa 3.

Kuvio 2. Työllisyys- ja työttömyysasteet ja niiden ennusteet

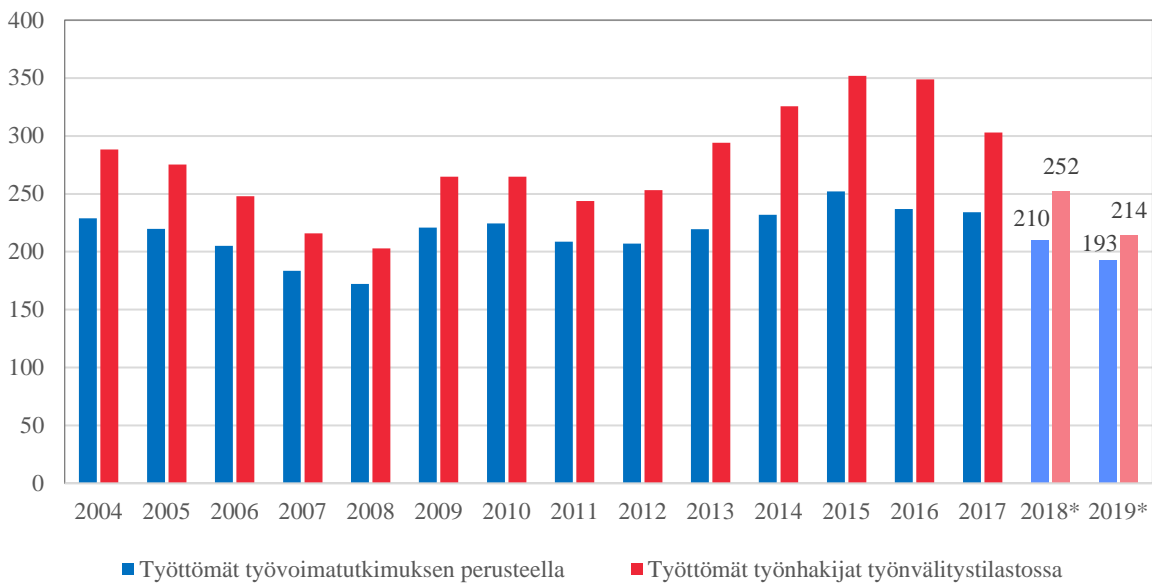
Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus ja TEM:n ennustelaskemat

Työttömyysaste oli 2000-luvun huipussaan vuonna 2015 peräti 9,4 prosenttia, mutta laski melko paljon seuraavana vuonna. Sen jälkeen työttömyyden lasku näytti kuitenkin hidastuvan ja edellisessä ennusteessamme arvioimme, että työttömyys laskisi vuonna 2017 melko vähän edellisvuodesta (8,6

prosenttiin), ja niin myös kävi. Tuolloin arvioimme myös, että tänä vuonna työttömyyden lasku kiihtyi; arvio on edelleen samankaltainen, mutta työttömyyden lasku kiihtyy aiempia arvioita suuremmaksi. Nyt ennustemme on, että työttämyys laskee tänä vuonna 7,7 prosenttiin ja 7 prosenttiin vuonna 2019.

TEM:n työnvälitystilastoissa työttömien työnhakijoiden määrä on laskenut jo yli vuoden ajan hyvin voimakkaasti. Sen sijaan työttömien määrä Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen luvuin laski vuonna 2017 vain marginaalisesti (- 3 000), sillä parantunut työvoiman kysyntä näkyi lähinnä työvoiman ulkopuolella olevien määrän laskuna. Viime kuukausina kuitenkin työttömyys on laskenut voimakkaasti molempien tilastojen valossa.

Kuvio 3. Työttömien (työvoimatutkimus) ja työttömien työnhakijoiden (työnvälitystilasto) määrän kehitys ja ennusteet

Lähteet: TEM, työnvälitystilasto ja Tilastokeskus, työvoimatutkimus sekä TEM:n ennusteet

Työttömiä työnhakijoita arvioimme olevan vuonna 2018 noin 252 000 ja 214 000 vuonna 2019. Työttömien määrä (työvoimatutkimuksen luvuin) laskee vuonna 2018 noin 210 000 henkeen ja vuonna 2019 edelleen noin 193 000 henkeen. Siten kuilu työvoimatutkimuksen työttömyyden ja työnvälitystilaston työttömyyden välillä hieman pienenee. Työttömien työnhakijoiden ennustetta ja työttömyyden rakennetta käydään tarkemmin läpi luvussa 4.

Taulukko 1. Työvoimataseen kehittyminen vuosina 2016–2017 sekä ennuste vuosille 2018–2019

Tase-erä				Ennuste 2018-2019			
	2016	2017	Muutos 2016-17	2018	2019	Muutos 2017-18	Muutos 2018-19
Työikäinen väestö 15-74	4 109	4 114	5	4 122	4 130	8	8
Työikäinen väestö 15-64	3 463	3 451	-12	3 443	3 435	-8	-8
Työvoima	2 685	2 707	22	2 726	2 739	19	13
Työlliset	2 448	2 473	25	2 516	2 546	43	30
Alkutuotanto*	101	99	-2	99	99	0	0
Teollisuus**	356	355	-1	362	369	7	7
Rakennustoiminta	178	187	9	194	201	7	7
Palveluelinkeinot	1 805	1 830	25	1 856	1 872	26	16
Tuntematon	8	5	-3	5	5	0	0
Työllisyysaste, %	68,7	69,6	0,9	71,0	72,1	1,4	1,0
Työttömät	237	234	-3	210	193	-24	-17
Työttömyysaste, %	8,8	8,6	-0,2	7,7	7,0	-0,9	-0,7
Työttömät työnhakijat	349	303	-46	252	214	-51	-38

* Ml. kaivostoiminta ja louhinta

** Ml. Sähkö-, kaasu- ja vesihuolto

Lähteet: Tilastokeskus, työvoimatutkimus ja TEM työnvälitystilasto sekä TEM:n ennuste

Yllä oleva työvoimatase kokoaa yhteen kaikki työmarkkinaennusteen ennusteluvut. Työikäisen väestön määrä kasvaa edelleen hieman ikäryhmässä 15–74-vuotiaat, ja jatkaa laskuaan ikäryhmässä 15–64-vuotiaat. Työllisyysaste nousee huomattavasti työvoiman kysynnän kasvaessa, mutta osaltaan nousua voimistaa työikäisen väestön (15–64-vuotiaat) supistuminen.

Työvoiman kysyntä kasvaa talouskasvun seurauksena tänä vuonna varsin hyvin, mutta hidastuu hieman ensi vuonna. Rakentamisessa hyvä työllisyyden kasvu jatkuu edelleen. Teollisuuden hyvä elpyminen näkyy vihdoin myös työllisyyden kasvuna. Palveluissa työllisyyden kasvu on vahvistunut aiempaan verrattuna ja selittää noin puolet työllisyyden kasvusta.

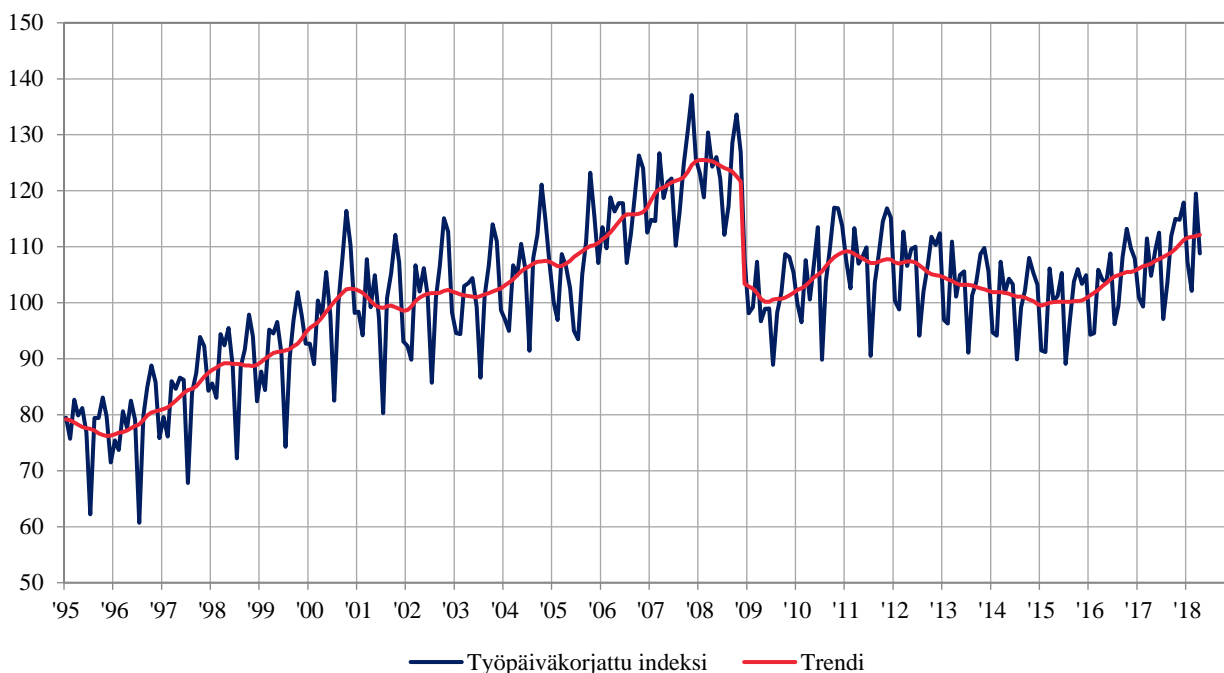
Työttömyys laskee sekä työvoimatutkimuksen että työnvälitystilaston luvuin. Työllisyyden kasvusta merkittävä osa syntyy nyt työttömyyden alenemisesta, kun aiemmin työllisyyden kasvu seurasi suurimmaksi osaksi työvoiman tarjonnan kasvun kautta. Kohtaanto-ongelmat ja rakenteellinen työttömyys saattavat kuitenkin rajoittaa työllisyyden kasvua ja työttömyyden laskua, ja niistä seuraa negatiivinen riski etenkin työttömyysasteen vuotta 2019 koskevalle ennusteelle.

Teollisuuden työllisyys kääntyy nousuun

Syksyn 2017 työmarkkinaennusteessa totesimme, että teollisuuden aallonpohja on ohitettu ja teollisuuden näkymät ovat myönteiset. Näytti siltä, että työllisten määrä teollisuudessa oli pitkän laskun jälkeen kääntymässä kasvuun. Kuitenkin vuonna 2017 teollisuuden työllisten määrä oli 1000 henkeä pienempi kuin vuonna 2016.

Teollisuustuotannon volyyymi-indeksin trendi on ollut kasvussa kesästä 2015 lähtien. Huhtikuussa 2018 teollisuuden työpäiväkorjattu tuotanto oli 3,9 % suurempi kuin huhtikuussa 2017. Vuoden neljän ensimmäisen kuukauden aikana työpäiväkorjattu tuotanto kasvoi 5,1 % verrattuna vastaavaan jaksoon vuonna 2017.

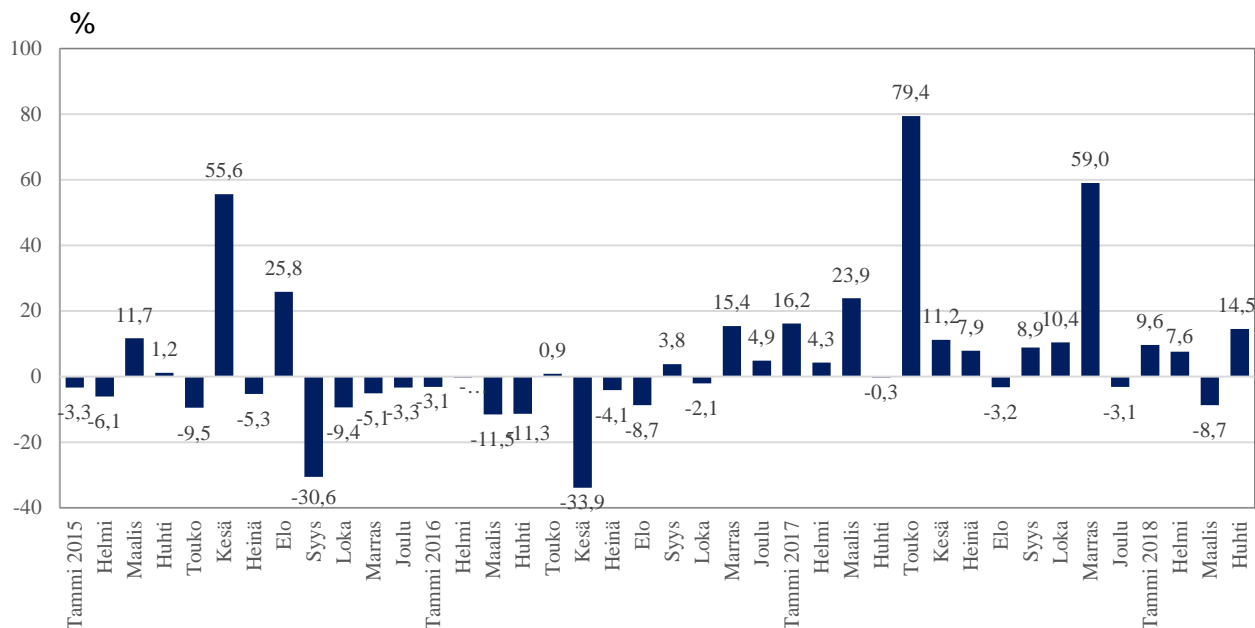
Kuvio 4. Teollisuustuotannon volyyymi-indeksi (2015=100)

Lähde: Tilastokeskus

Teollisuuden liikevaihto kasvoi vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä 5,8 % verrattuna vuoden 2017 ensimmäiseen neljännekseen. Voimakkaimmin kasvavat teollisuusalat olivat kemianteollisuus (7 %), metalliteollisuus (6,8 %) ja sähkö- ja elektroniikkateollisuus (6,3 %).

Teollisuuden uusien tilauksien määrä heilahtelee voimakkaasti kuukausitasolla, sillä arvoltaan suuriakaan tilauksia ei jaeta pidemmälle ajanjaksolle vaan kohdistetaan tilastoitavalle kuukaudelle sellaisenaan. Kuukausitason heilahteluista huolimatta uusien tilauksien kehityksen trendi on positiivinen: kesän 2016 jälkeen on ollut vain viisi kuukautta, jolloin uusia tilauksia oli vähemmän kuin edellisen vuoden vastaavana kuukautena.

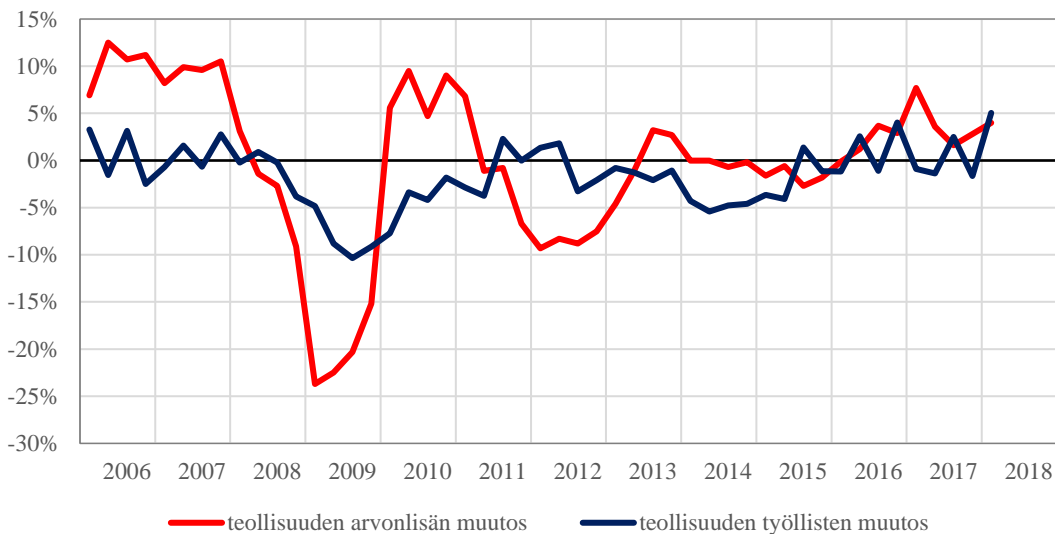
Kuvio 5. Teollisuuden uudet tilaukset

Lähde: Tilastokeskus

Teollisuuden luottamusindikaattorin (EK) mukaan luottamus on edelleen selvästi pitkän aikavälin keskiarvoa vahvempaa, vaikka vuoden 2018 alusta alkaen luottamus onkin hieman heikentynyt.

Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan teollisuuden arvonlisäys kasvaa noin 3 % vuonna 2019 ja hieman yli 2 % vuonna 2020. Teollisuustuotannon kasvuksi valtiovarainministeriö ennustaa 3,2 % vuosille 2018 ja 2019 sekä 2,3 % vuodelle 2020.

Teollisuuden arvonlisä on kasvanut vuoden 2016 alusta asti ja kasvun odotetaan jatkuvan. Teollisuudessa arvonlisän muutokset eivät yleensä välittömästi johda työllisten määrän muutoksiin, vaan sopeutus tapahtuu työtuntien ja lomautusten kautta. Nämäkin indikaattorit kertovat teollisuuden myönteisestä tilanteesta. Huhtikuussa 2017 lomautuksia oli 27 % vähemmän kuin huhtikuussa 2016, ja työtuntien määrä työllistä kohti teollisuudessa oli vuonna 2017 hieman suurempi kuin vuonna 2016.

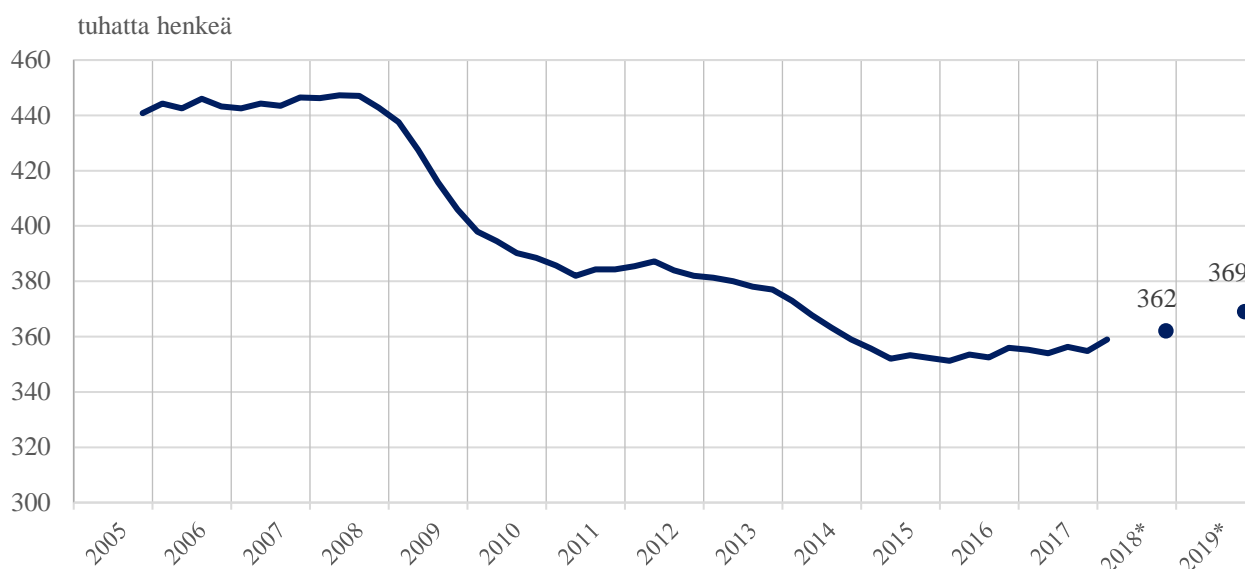
Kuvio 6. Arvonlisän ja työllisyyden muutokset teollisuudessa

Lähde: Tilastokeskus

Tilastokeskuksen mukaan työllisten määrä teollisuudessa oli 352 000 henkeä vuonna 2015, 356 000 henkeä vuonna 2016 ja 355 000 henkeä vuonna 2017. Syksyn ennusteessa ennustimme työllisten määräksi vuodelle 2017 358 000 henkeä ja vuodelle 2018 363 000 henkeä.

Vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä teollisuuden työllisten määrä oli 354 000 eli 17 000 enemmän kuin vuoden 2017 ensimmäisellä neljänneksellä. Vuonna 2018 teollisuuden työllisten määrä on 362 000 eli 7 000 enemmän kuin viime vuonna. Vuonna 2019 teollisuuden työllisten määrä on 369 000.

Kuvio 7. Teollisuuden työllisyyskehitys ja ennuste 2018-2019

Lähde: Tilastokeskus ja TEM:n ennusteet

Rakentamisen työllisyyden kasvu jatkuu, jos työvoiman saatavuusongelmat ratkeavat

Rakennustuotanto on kasvanut viime vuosina voimakkaasti: 3,3 % vuonna 2015, 5,6 % vuonna 2016 ja 4,5 % vuonna 2017. Nyt kasvu on hidastunut, ja valtiovarainministeriö ennustaa vuodelle 2018 rakennustuotannon kasvuksi 1,9 %. Valtiovarainministeriön ennustamat vuosien 2019 ja 2020 kasvuluvut ovat positiiviset, mutta pienemmät: 1,5 % ja 1,3 %. Rakennusalan suhdannetyöryhmä Raksu ennustaa, että rakentamisen kasvu jatkuu tänä vuonna, mutta vuodelle 2019 Raksu ennustaa jo rakennustuotannon supistumista.

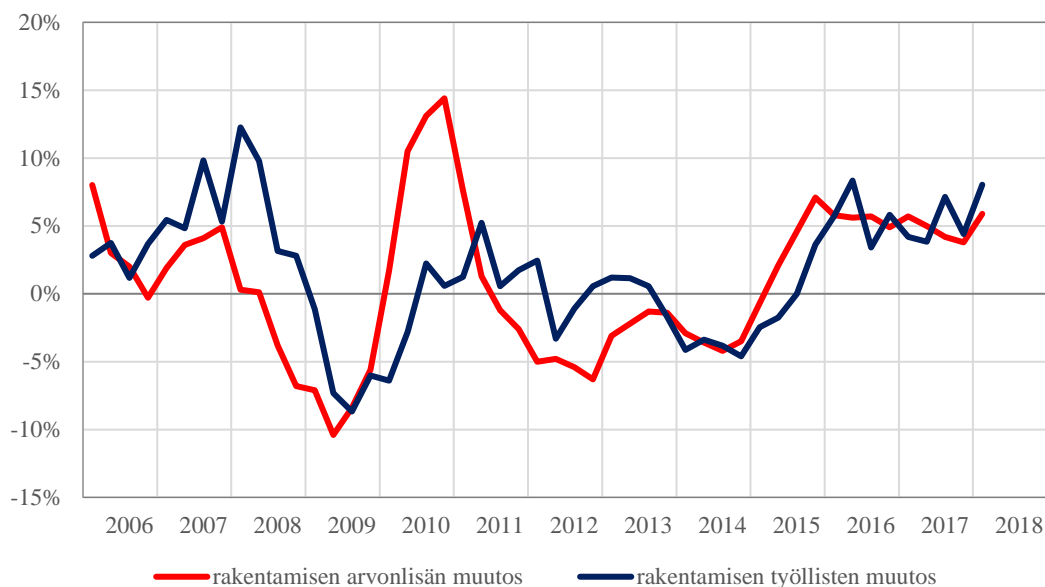
Raksun mukaan uudistalorakentaminen on kasvanut voimakkaasti ja asuntorakentaminen kasvattaa sitä edelleen. Sen sijaan korjaus- ja infrarakentamisessa kasvu on ollut hitaampaa. Korjausrakentamisen kasvuvauhdin Raksu ennustaa hieman nopeutuvan, mutta maa- ja vesirakentamisen kasvun hidastuvan.

Vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä rakennusalan liikevaihto kasvoi 4 % verrattuna vuoden 2017 ensimmäiseen neljännekseen. Vaikka kasvu oli edelleen nopeaa, se hidastui selvästi: vuoden 2017 ensimmäisellä neljänneksellä kasvua oli 15,9 %. Rakentamisen toimialoista talonrakentamisen liikevaihto kasvoi 9,7 % vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä, kun taas maa- ja vesirakentamisen liikevaihto supistui 13,4 %.

Rakennustuotannossa viive arvonlisän muutoksesta työllisyyden muutokseen on selvästi lyhyempi kuin teollisuudessa. Kun arvonlisä kääntyi kasvuun vuoden 2015 alussa, myös työllisyys alkoi kasvaa jo saman vuoden aikana. Tilastokeskuksen mukaan rakentamisen työllisyys oli 168 000 henkeä

vuonna 2015, 178 000 henkeä vuonna 2016 ja 187 000 henkeä vuonna 2017. Syksyn työmarkkinaennusteessa ennustimme rakentamisen työllisyydeksi vuodelle 2017 samat 187 000 henkeä ja vuodelle 2018 194 000 henkeä.

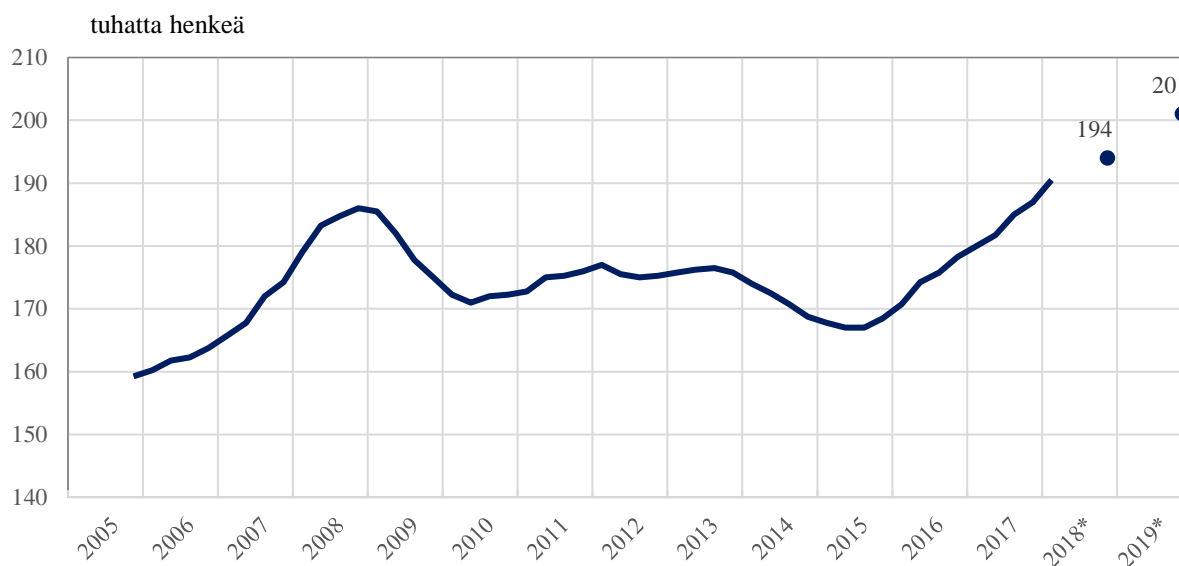
Kuvio 8. Arvonlisän ja työllisyyden muutokset rakentamisessa

Lähde: Tilastokeskus

Vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä rakentamisen työllisyys oli 188 000 henkilöä. Vuonna 2018 työllisten määrä rakentamisessa on 194 000 ja vuonna 2019 201 000 henkeä.

Kuvio 9. Rakennusalan työllisyyskehitys ja ennuste 2018-2019

Lähde: Tilastokeskus ja TEM:n ennusteet

Työ- ja elinkeinoministeriön selvityksen mukaan rekrytointivaikeuksia koki 47 % niistä rakennusalan toimipaikoista, jotka hakivat työvoimaa vuonna 2017. 21 % työvoimaa hakeneista toimipaikoista koki työvoimapulaa eli ainakin yksi haluttu työntekijä jäi saamatta. Rekrytointiongelmat ja työvoimapula ovat lisääntyneet koko taloudessa, mutta ongelmat ovat erityisen suuria rakennusallalla. Myös Rakennusalan suhdanneryhmän mukaan ammattitaitoisen työvoiman saatavuus on rakentamisessa

edelleen keskeisin kasvun este. Näin ollen työllisyyden kasvu rakentamisessa voi jäädä ennustamamme pienemmäksi, mikäli työvoiman saatavuusongelmia ei saada ratkaistua.

Palvelualojen työllisyyden kasvu jatkuu

Palvelutuotanto kasvoi viime vuonna 2,8 % ja tälle vuodelle valtiovarainministeriö ennustaa 2,6 %:n kasvua. Vuosille 2019 ja 2020 ennustetaan hidastuvaa kasvua: 2,0 % ja 1,7 %.

Tilastokeskuksen mukaan ns. muiden palvelualojen, kaupan alaa lukuun ottamatta, liikevaihto kasvoi vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 4,9 % verrattuna vuoden 2017 ensimmäiseen neljännekseen. Nopeinta kasvu oli hallinto- ja tukipalveluissa (9,1 %). Kaupan alalla liikevaihto kasvoi 4,2 %.

Yksityisten palveluiden suhdannetilanne on valtiovarainministeriön mukaan vahva, vaikka kysynnän puute ja ammattitaitoisen työvoiman saanti koetaan palvelutoimialoilla kasvun esteinä. Myös EK:n palveluyritysten luottamusindikaattori kertoo selvästi keskiarvoa paremmasta luottamuksesta talouskehitykseen. EK:n tiedustelussa palveluyritykset kertovat suhdannetilanteensa parantuneen alkuvuonna 2018. Myynnin määrä on kasvanut ja sen odotetaan edelleen kasvavan.

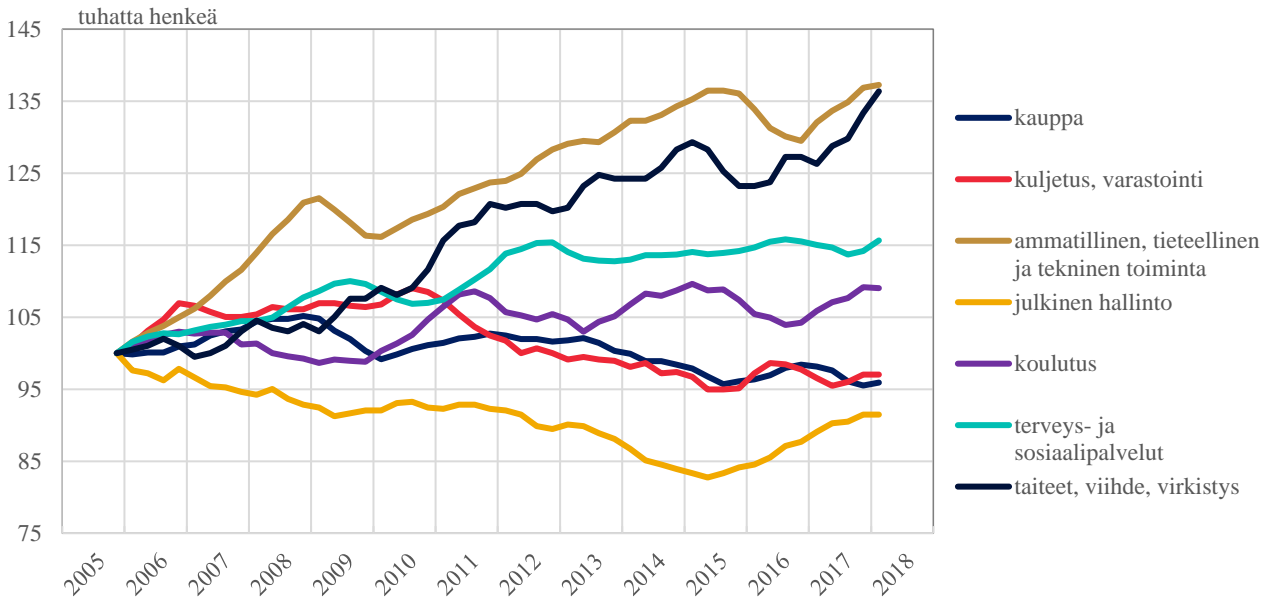
Palvelutyönantajien mukaan yksityisillä palvelutoimialoilla, kaupan alaa lukuun ottamatta, odotetaan myynnin ja henkilöstömäärän kasvun jatkumista. Sekä yritysten että kuluttajien kysyntä tukevat palvelujen kasvua. Myös valtiovarainministeriö näkee palveluiden kysynnän kasvua sekä teollisuudesta ja muilta toimialoilta että kuluttajakysynnästä.

Palvelusektori oli pitkään ainoa päätoimiala, jolla työllisyys ylipäättään kasvoi. Työllisyyskehitys vaihtelee kuitenkin erittäin paljon palvelusektorin sisällä.

Työllisyys on matalampi kuin vuonna 2005 julkisen hallinnon ja pakollisen sosiaalivakuutuksen, kaupan sekä kuljetuksen ja varastoinnin aloilla. Kaikilla muilla palvelusektorin toimialoilla työllisyys on kasvanut vuodesta 2005.

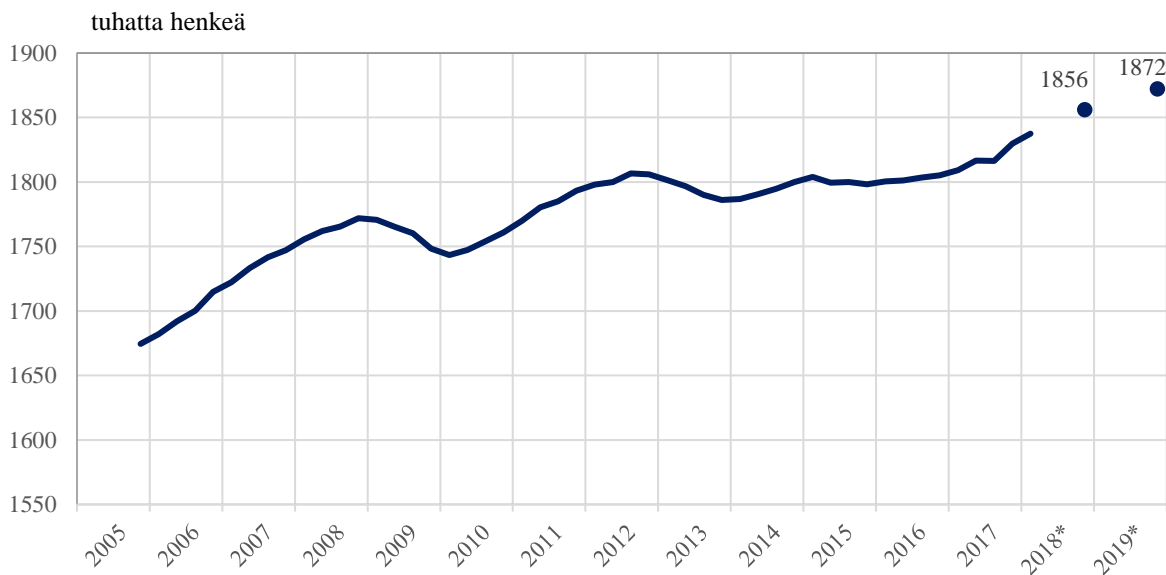
Eniten vuodesta 2005 työllisyyttä kasvaneet toimialat ovat ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta sekä taiteet, viihde ja virkistys. Toisaalta näillä samoilla aloilla työllisyyden vaihtelu on ollut suurta, ja vuosien varrelle mahtuu niin voimakkaita työllisten määrän nousuja kuin laskujakin. Kaupan alalla vaihtelua ei juuri ole ollut, vaan työllisyyden trendi on ollut tasaisen laskeva. Hitaasti kasvavan trendin aloja ovat olleet koulutus sekä terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut.

Kuvio 10. Työllisyyden kehitys eräillä palvelualoilla (2005=100)

Lähde: Tilastokeskus

Viime vuosina työllisyyden kehitys palvelualoilla on ollut vaisua, mutta vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä työllisten määrä kasvoi peräti 54 000 hengellä ja vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä 31 000 hengellä. Vuonna 2017 palvelualojen työllisten määrä oli 1 830 000 henkeä eli 25 000 enemmän kuin vuonna 2016. Vuonna 2018 palvelualojen työllisten määrä on 1 856 000 ja vuonna 2019 1 872 000.

Kuvio 11. Palvelualojen työllisyyskehitys ja ennuste 2018-2019

Lähde: Tilastokeskus ja TEM:n ennusteet

2. TYÖVOIMAN MÄÄRÄ KASVUSSA

Työikäisen työvoiman määrä taittumassa

15–74-vuotiasta työikäistä väestöä oli Suomessa noin 4 115 000 henkeä vuonna 2017⁴. Työikäisen väestön määrä kasvaa enää muutaman vuoden ajan, jonka jälkeen se kääntyy noin 10 000 hengen alenemaan vuositasolla. 15–64-vuotiaiden määrä jatkaa vuosikymmenen alkupuoliskolla alkanutta alenemistaan vajaan 10 000 hengen vuosivauhdilla, mutta hidastuu edelleen suurten ikäluokkien poistuttua alle 65-vuotiaan väestön ikäkohorteista.

Ennakkotietojen⁵ mukaan Suomen väkiluku oli toukokuun lopussa 5 514 997 henkilöä. Väkilukua ylläpitää muuttovoitto ulkomailta, kun maahanmuuttoa oli 5 600 enemmän kuin maastamuuttoa. Sitä vastoin syntyneitä oli 3 700 vähemmän kuin kuolleita.

Myös ulkomaalaisten osuus koko väestöstä on kasvanut edelleen. Vuonna 2017 ulkomaalaisten osuus väestöstä kasvoi hieman, 4,5 prosenttiin. 30–34-vuotiaiden joukossa ulkomaalaisten osuus on korkein ja nousi hieman yli 10 prosenttiin. Käytettävissä olevan työvoiman määrää lisäävät tilapäisesti myös Suomessa työskentelevät ulkomaalaiset, joita on aina kaudesta riippuen useita kymmeniä tuhansia vuosittain.

Alle 25-vuotiaiden ikäkohortit pienenevät vielä 2020-luvun alkuun saakka useilla tuhansilla vuosittain, vaikka maahanmuutto kompensoikin hieman. 25–59-vuotiaiden määrä pysyy lähes ennallaan. Väestömäärän kasvu kohdistuu yli 60-vuotiaisiin.

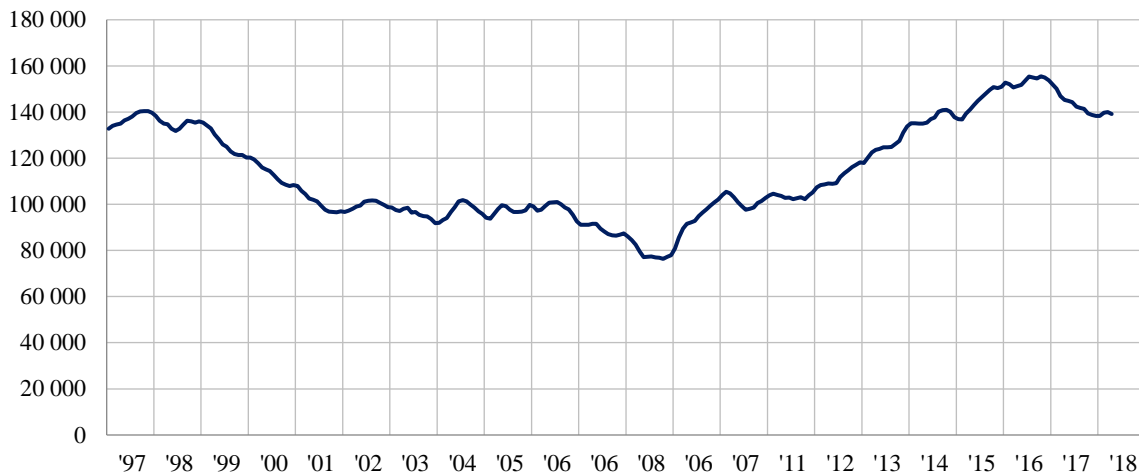
Työvoimaa tarjolla aiempaa enemmän

Työvoimaa on palannut takaisin työmarkkinoille vahvistuneen kysynnän seurauksena, ja kun työnhakijoiden arviot uuden työn löytymisestä ovat vahvistuneet. Osaltaan myös aktivointitoimet ovat kannustaneet aktiivisempaan työnhakuun. Työvoimaan kuuluvien määrää on edelleen pitänyt yllä myös voimakas demografinen muutos ikääntyneiden pysyessä yhä pidempään työmarkkinoilla. Piilotyöttömyyden⁶ alenema on ollut myös vahvaa heijastellen parantuneita näkymiä suhdanteen kääntyttyä kasvuun. Piilotyöttömyys on vähentynyt selvästi aivan viime vuosiin verrattuna.

⁴ Arvio perustuu vuoden 2015 väestöennusteen perusteella tehtyihin arvioihin.

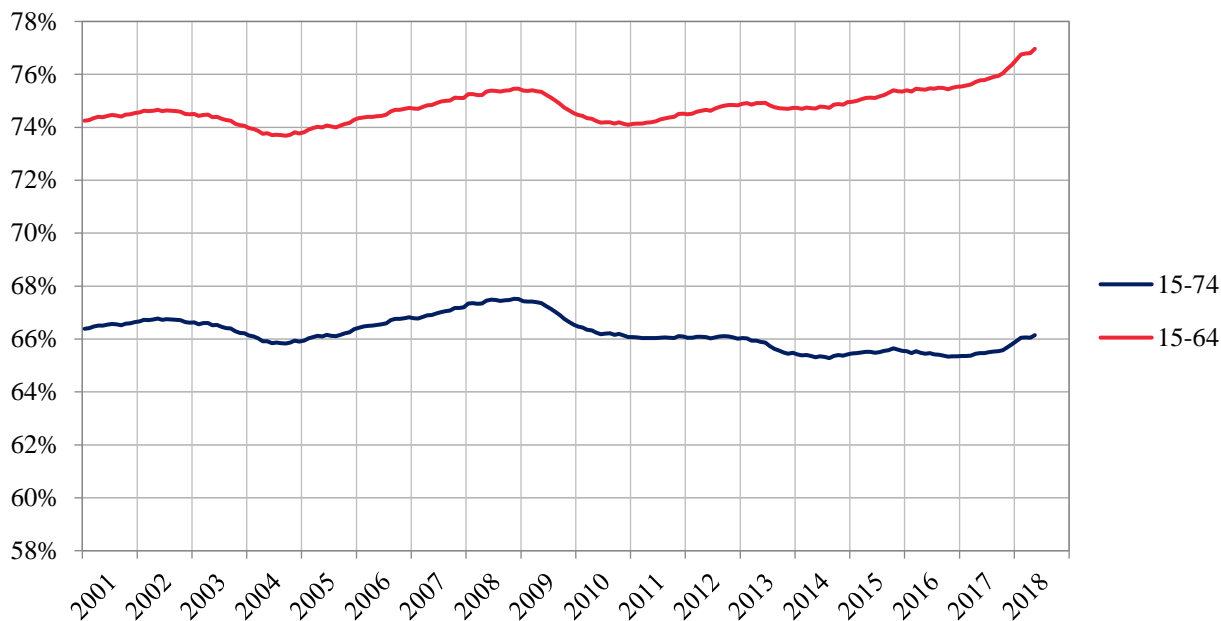
⁵ Tilastokeskus 21.6.2018.

⁶ Tilastokeskuksen määritelmän mukaan piilotyöttömäksi luetaan työvoiman ulkopuolella oleva henkilö, joka haluaisi ansiotyötä ja olisi työhön käytettävissä kahden viikon kuluessa, mutta ei ole etsinyt työtä viimeisen neljän viikon aikana. Piilotyöttömyyden syitä ovat työnhausta luopuminen tai muut syyt kuten opiskelu, lasten hoito tai terveydelliset syyt.

Kuvio 12. Piilotyöttömien määrän kehitys kuukausittain eri vuosina

Lähde: Tilastokeskus

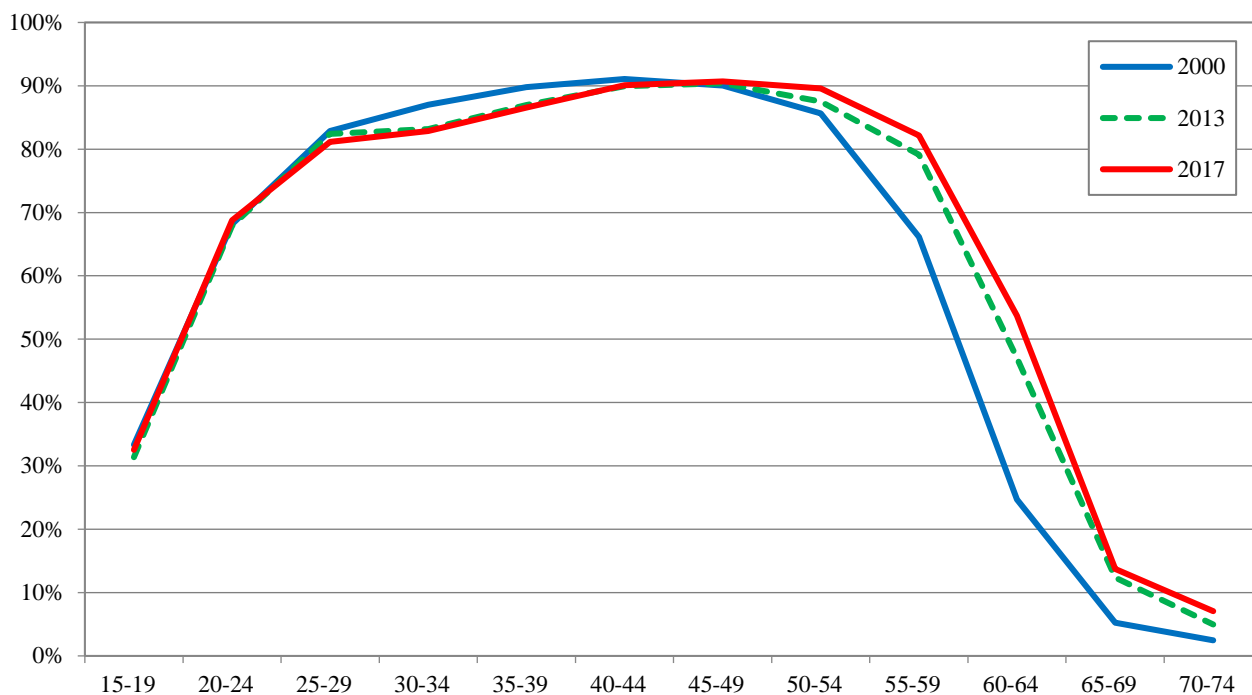
Työvoiman ulkopuolella olevien määrä on vähentynyt selvästi viime aikoina. Työvoiman määrän kasvua rajoittaa kuitenkin eläkeikäisten kasvava joukko ja nuorten kohorttien pienuus. Työvoimaosuus on kuitenkin kääntynyt kasvuun koko työkäistä väestön (15–74-vuotiaat) joukossa vuoden 2017 aikana ja 15–64-vuotiaiden joukossa työvoimaosuus on noussut korkeimmaksi kuin koko 2000-luvun aikana.

Kuvio 13. Työvoimaosuus, 15–74-vuotiaat ja 15–64-vuotiaat

Lähde: Tilastokeskus

Osallistumisasteisiin vaikuttavat sekä suhdannetila että demografiset muutokset. Väestörakenteen kehitys on muuttanut 2000-luvulla erityisesti nuorten ja vanhempien ikäluokkien osallistumisasteita merkittävästi. Yli 60-vuotiaiden joukossa työvoimaosuus kasvoi selvästi viime vuosien matalasuhdanteenkin aikana, vahvistuen edelleen vuonna 2017. Myös alle 25-vuotiaiden ikäkohorteissa osallistumisasteet alkoivat viime vuosien aikana hieman kohota ikäkohorttien pienenemisen seurauksena ja vahvistuen vuonna 2017 kysynnän elpessä.

Kuvio 14. Työvoimaosuudet ikäryhmittäin vuosina 2000, 2013 ja 2017

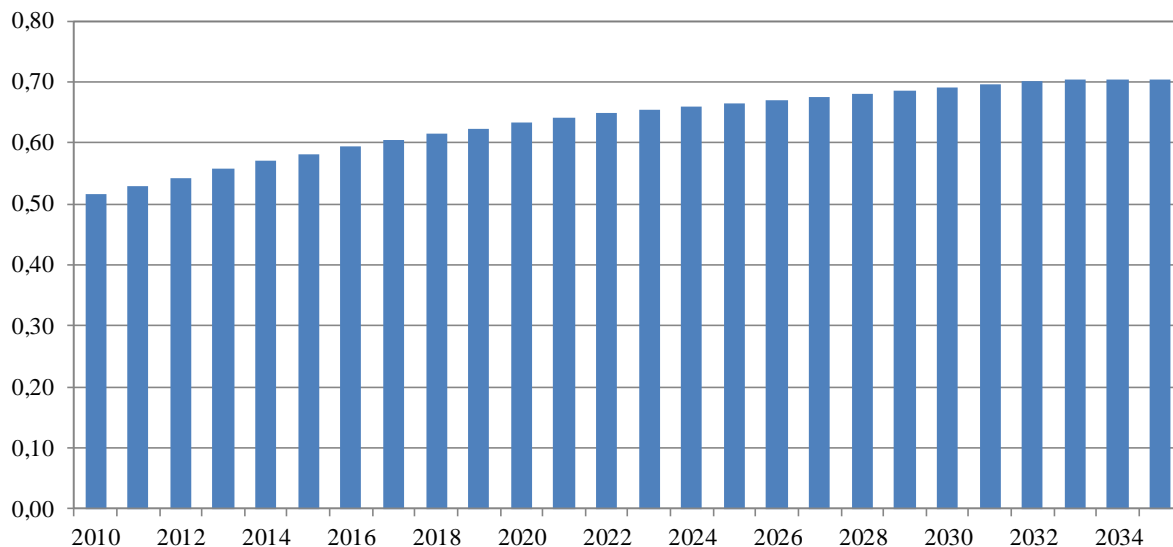

Lähde: Tilastokeskus

Keski-ikäisen väestön osallistumisasteet kääntyivät vuonna 2017 kasvuun, mutta ovat edelleen selvästi alemmalla tasolla kuin vuosituhaten vaihteesta. Näin on erityisesti 30–39-vuotiaiden joukossa, mutta tilanne on kokonaisuutena heikompi 25-vuotiaista alkaen aina 45-vuotiaisiin saakka. Tämän ryhmän työvoimaosuuksien kasvattamisessa olisi merkittäviä mahdollisuuksia ja tässä huomiota tulisi kiinnittää entistä enemmän myös jäljellä olevien työvuosien määrään. Erityisesti naisten työvoimaosuutta on olennaista seurata päivähoitokannusteiden tulokulmasta. Sitä vastoin ikääntyneiden työvoimaan kuulumisen on kohonnut viime vuosina jatkuen.

Myös muilla kannustimiin liittyvillä, ja mahdollisesti tarkemmin kohdennetuilla, uudistuksilla voitaisiin hidastaa huoltorasitteen ennustettua kasvua. Mikäli kannustavuutta ja työvoimaosuuksia ei saada parannettua, huoltosuhde⁷ heikkenee selvästi aina 2030-luvun alkuun asti. Kokonaisuutena huoltosuhteen heikkeneminen, osallistumisasteiden matalahko taso keski-ikäisillä ja lisäksi vielä yksilöiden kannalta myöhemmän eläketurvan vajaa karttuminen tuottavat haastavan yhtälön, johon olisi löydettävä ripeästi uusia ratkaisuja. Myös suuren volyyminsa kannalta 25–59-vuotiaiden saaminen enenevässä määrin työvoimaan, olisi perusteltu ikäluokkavalinta. Tässä erityisesti kohtaanto-ongelmat voivat kuitenkin hidastaa prosessia.

⁷ eli kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on yhtä työllistä kohti.

Kuvio 15. Huoltosuhteen kehitys 2010–2035

Lähde: Tilastokeskus

Työvoiman tarjontaennuste vuosille 2018–2019

Työvoimaa on tarjolla selvästi ennakoitua enemmän vuonna 2017. Kysynnän vahva elpyminen edelleen kuluvana ja myös tulevana vuonna lisää työvoiman määrää kaikissa ikäluokissa, kohdistuen erityisesti yli 60-vuotiaisiin. Keski-ikäisten joukossa työvoiman määrä kasvaa vuoden 2017 tapaan, ja voi kohtaannosta riippuen olla vuonna 2019 mahdollisesti ennustettua suurempaakin.

Sitä vastoin nuorten, alle 25-vuotiaiden työvoiman määrä kasvaa erittäin verkkaisesti, vaikka työvoimaosuus kasvaa selvästi ikäkohorttien pienenemisestä ja kysynnän kasvusta johtuen. Työvoimaosuus kasvaa myös kaiken kaikkiaan kysynnän kasvun ja ikäkohorttien muutosten vuoksi lähivuosina.

Taulukko 2. Työvoimaosuus ja työvoima ikäryhmittäin vuonna 2017 ja ennusteet vuosille 2018 ja 2019

Ikä	<i>Työvoimaosuus, % ikäluokasta</i>			<i>Työvoima, 1000 henkeä</i>		
	2017	2018e	2019e	2017	2018e	2019e
15 - 24	51,7	52,5	53,1	327	328	330
25 - 59	86,1	86,4	86,6	2 111	2 122	2 127
60 - 74	26,2	26,6	26,9	269	276	282
15 - 74	65,8	66,1	66,3	2 707	2726	2 739

Päätelmät työvoiman tarjonnasta

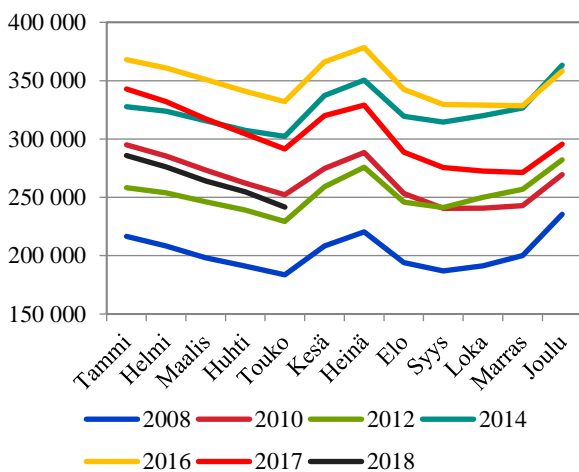
- Työikäisen, 15–74-vuotiaan, väestön määrä on vuonna 2018 noin 4 122 000 henkeä ja vuonna 2019 noin 4 130 000 henkeä. Työikäinen väestö kasvaa vielä muutaman vuoden ajan noin 8 000 henkilöllä vuosittain ikärakenteen vanhenemisen vuoksi. Vain maahanmuutto ylläpitää nuoren ja parhaassa työiässä olevan väestön määrää.
- Työvoiman määrä kasvaa vahvistuneen kysynnän vuoksi vuonna 2018 noin 19 000 hengellä ja edelleen vuonna 2019 noin 13 000 hengellä.
- Työvoiman määrä kasvaa ennustevuosina erityisesti 25–59-vuotiaiden ja yli 60-vuotiaiden joukossa kysynnän pysyessä edelleen vahvana. Nuorten, alle 25-vuotiaiden, joukossa työvoimaosuuden kasvu ylläpitää työvoiman määrää.

3. TYÖTTÖMIEN TYÖNHAKIJOIDEN MÄÄRÄ ALITTAAN 200 000 RAJAPYYKIN VUONNA 2020

Pitkäaikaistyöttömien määrä vähenee edelleen voimakkaasti

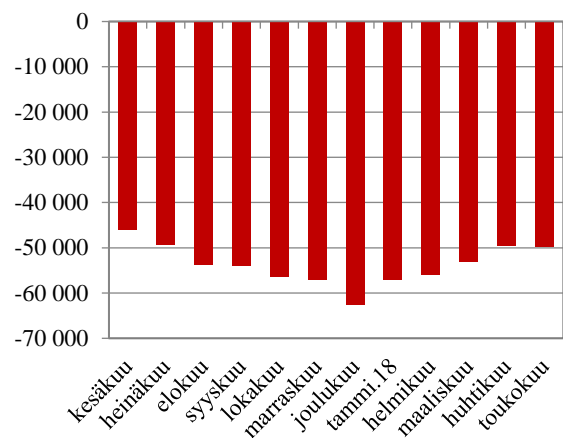
Työttömien työnhakijoiden määrän lasku alkoi odotetusti hiipua vuodenvaihteessa 2017–2018. Työttömien työnhakijoiden määrä jatkaa kuitenkin laskuaan ainakin vuoteen 2020 saakka, mikäli taloudessa ei sillä välillä tapahdu yllättävää käännettä huonompaan. Ennusteen mukaan vuoden 2020 aikana alitetaan 200 000 työttömän työnhakijan rajapyykki.

Kuvio 16. Työttömien työnhakijoiden määrä

Lähde: TEM, työnvälitystilasto

Kuvio 17. Työttömien työnhakijoiden määrän muutos vuodentakaiseen verrattuna

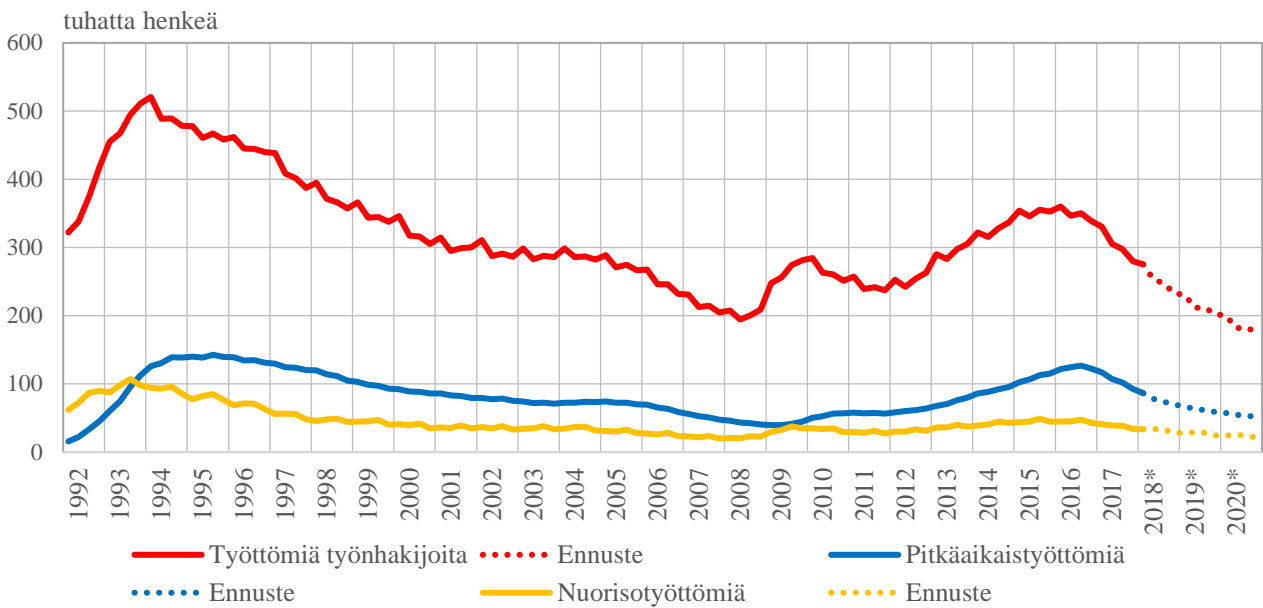
Lähde: TEM, työnvälitystilasto

Pitkäaikaistyöttömien määrä on laskenut odotettua voimakkaammin kuluneen vuoden aikana. Kuitenkin, myös pitkäaikaistyöttömien määrän kehitys alkaa osoittaa jo selviä hiipumisen merkkejä, vaikka laskutahti onkin edelleen poikkeuksellisen voimakas. Kuitenkin, pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi hyvin voimakkaasti vuoden 2008 finanssikriisistä alkaneen taantuman myötä. Ennusteen mukaan pitkäaikaistyöttömien määrä jää vuonna 2020 edelleen korkeammaksi kuin vuosina 2007–2008 ennen finanssikriisiä, vaikka työttömien työnhakijoiden määrä muuten palaakin kriisiä edeltäneelle tasolle.

Nuorten työttömien työnhakijoiden määrän kehitys on viime aikoina seurannut läheisesti työttömien työnhakijoiden määrän kehitystä yleisesti. Nuorten työttömien työnhakijoiden määrän ennakoitaan laskevan lähelle 20 000 henkeä vuoden 2020 loppuun mennessä.

Ennusteen mukaan työttömien työnhakijoiden määrä laskee vuoteen 2020 mennessä tasolle, jossa työttömyyden vähenemistä olennaisesti rajoittavat työmarkkinoiden puutteellinen kohtaanto ja muut rakenteellisen työttömyyden tekijät.

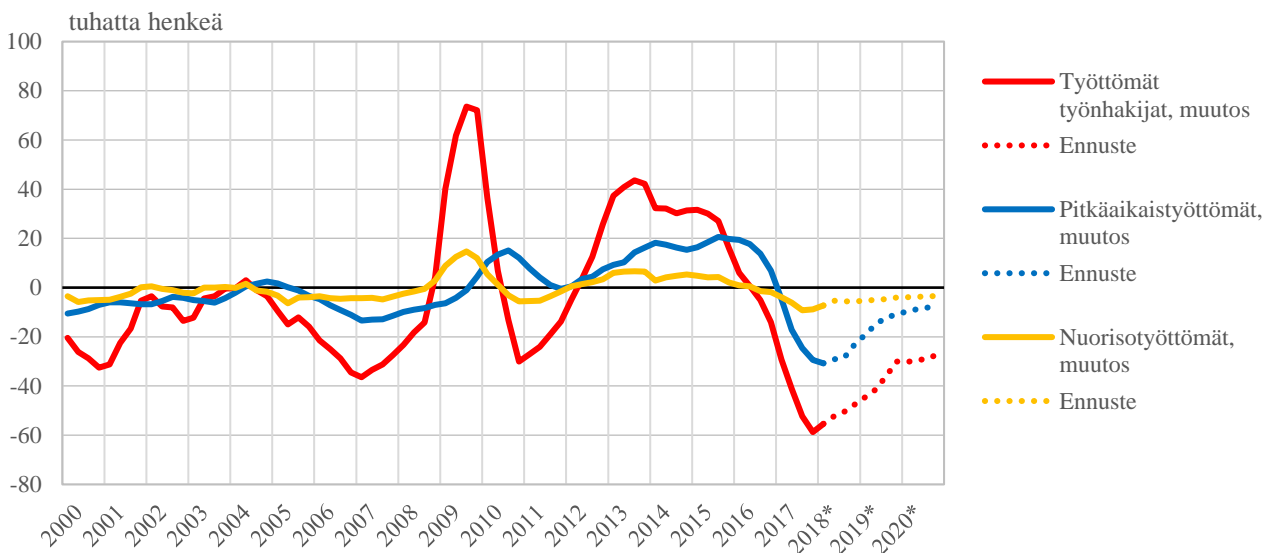
Kuvio 18. Työttömien työnhakijoiden, pitkäaikaistyöttömien ja nuorisotyöttömien määrän kehitys ja ennusteet

Lähde: TEM, työvälistilasto ja ennusteryhmä

Työttömien työnhakijoiden lukumäärän ennustetaan vuoden 2018 osalta asettuvan keskimäärin 252 000 työttömään työnhakijaan, mikä on 51 000 vähemmän kuin vuonna 2017. Vuonna 2019 työttömiä työnhakijoita ennustetaan olevan keskimäärin 214 000, eli 38 000 vähemmän kuin tänä vuonna. Vuodelle 2020 ennustetaan puolestaan 185 000 työtöntä työnhakijaa, eli 29 000 vähennystä vuodesta 2019.

Kuvio 19. Työttömien työnhakijoiden, pitkäaikaistyöttömien ja nuorisotyöttömien määrän muutos vuodentakaiseen

Lähde: TEM, työvälistilasto ja ennusteryhmä

Pitkäaikaistyöttömien, eli yli 12 kuukautta työttöminä työnhakijoina olleiden, lukumääräksi ennustetaan tälle vuodelle keskimäärin 77 000, mikä olisi 28 000 vähemmän kuin edellisvuonna. Vuodelle 2019 ennustetaan 63 000 ja vuodelle 2020 keskimäärin 54 000 pitkäaikaistyötöntä.

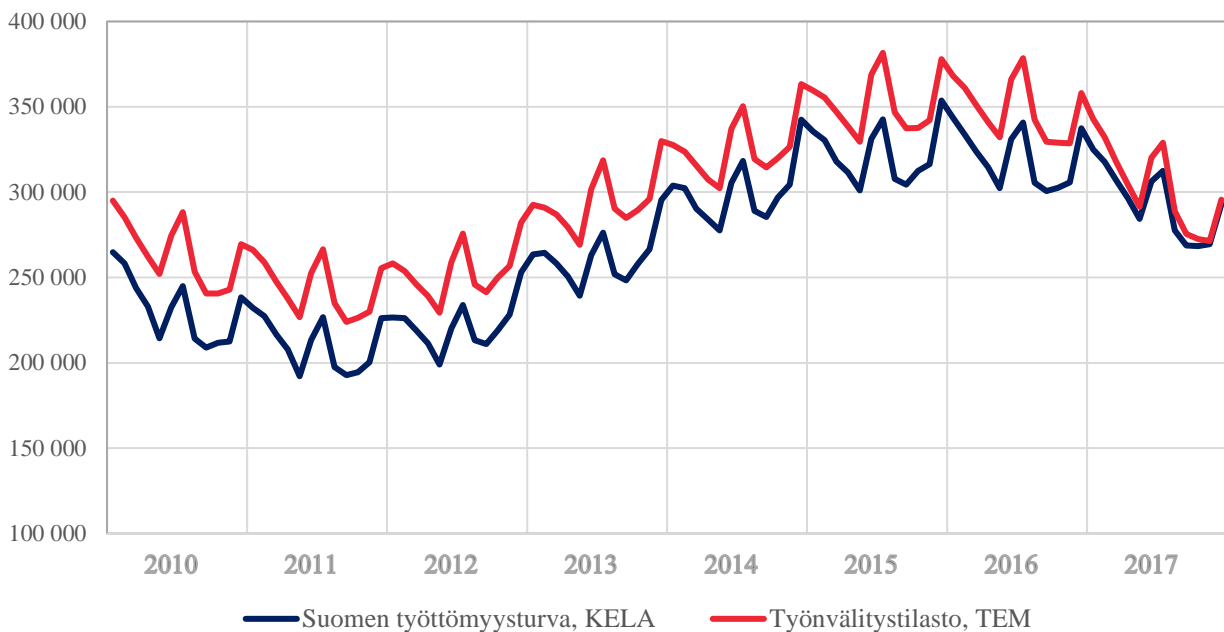

Nuorten, alle 25-vuotiaiden, työttömien keskimääräiseksi lukumääräksi vuodelle 2018 ennustetaan 32 000, mikä on noin 6 000 vähemmän kuin edellisvuonna keskimäärin. Vuodelle 2019 ennustetaan 28 000 ja vuodelle 2020 keskimäärin 24 000 nuorisotyötöntä.

Työttömien haastatteluiden myötä työnvälitystilasto on tarkentunut noin 30 000 työttömän työnhakijan verran

Uudet ajantasaiset tilastot työttömyysturvaetuuksia työttömyysajalta saaneista (Suomen työttömyysturva, Kela) ovat täydentäneet käsitystä viimeaikaisten politiikkatoimien vaikutuksista työttömyystilastoihin. Kuviossa 20 on kuukausittaiset tilastot (tilanne kuun lopussa) työttömien työnhakijoiden lukumäärästä (työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilasto) ja kaikista työttömyysajalta työttömyysturvaetuuksia saaneista (Kelan tilastot Suomen työttömyysturvasta) vuosina 2010–2017. Näiden kahden tilaston välillä oli vuoden 2017 alkuun saakka keskimäärin 30 000 ero: työttömiä työnhakijoita oli työnvälitystilastossa keskimäärin sen verran enemmän kuin mitä työttömyysajalta työttömyysturvaetuuksia saaneita. Vuoden 2017 aikana ero on kuitenkin kutistunut muutamaan tuhanteen.

Kuvio 20. Työttömät työnhakijat (työnvälitystilasto) ja työttömyysajalta työttömyysturvaetuuksia saaneet (työttömyyskassat ja Kela) kuukauden lopussa

Todennäköisin syy tälle tilastomuutokselle on vuoden 2017 alusta aloitetut 3 kuukauden välein tehtävät työttömien haastattelut. Haastattelujen myötä työnvälitystilastosta on poistunut ihmisiä, joiden ajantasainen status ei ole ollut työtön työnhakija. Kaikissa tapauksissa te-viranomaiset eivät siis ole saaneet tietoa työttömän statuksen muutoksesta, vaikkei hänelle ole maksettu työttömyysturvaetuuksia. Tieto on päivittynyt työnvälitystilastoon vasta haastattelun myötä.

On kuitenkin huomattava, että työnvälitystilaston ja Suomen työttömyysturva -tilaston välillä on myös muita eroja kuin tietojen ajantasaisuus. Työttömälle annetut karenssit alentavat työttömyysetuuksia saaneiden määrää Kelan kokoamissa tilastoissa, mutta eivät vaikuta työnvälitystilaston mukaiseen lukuun työttömien työnhakijoiden määrästä. Pieniä eroja tilastojen välillä on lisäksi tiettyissä etuusryhmissä, kuten sovitellun päivärahan saajissa.

Työnvälitystilaston tarkentuminen ja ajantasaistuminen tarkoittavat kuitenkin samalla sitä, etteivät nykyiset arviot työttömyyden suuruudesta ole täysin vertailukelpoisia historiallisiin tietoihin nähden.

Täten työttömien työnhakijoiden määrä esimerkiksi vuonna 2011 näyttäyty suurempana kuin mitä se nykytiedon valossa on todennäköisesti ollut.

Ansiosidonnaisen keston lyhennyksen vaikutukset alkavat näkyä tänä vuonna

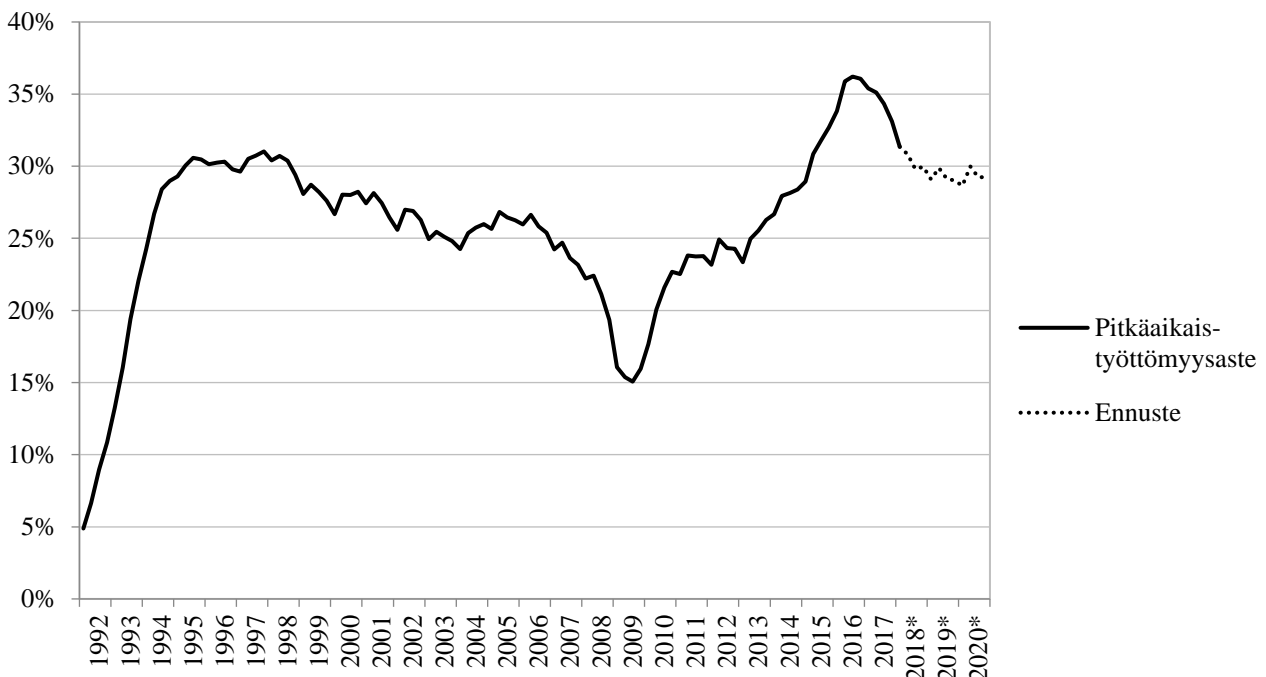
Työttömien haastatteluiden lisäksi on muitakin politiikkatoimia, joilla on potentiaalisesti vaikutusta työttömien työnhakijoiden määrään. Vuoden 2018 aikana havaitaan ensimmäistä kertaa 1.1.2017 voimaan tuleen ansiosidonnaisen työttömyyskorvauksen keston lyhenemisen vaikutukset. Vaikutukset alkavat näkyä asteittain 1.3.2018 alkaen. Talouspolitiikan arviointineuvoston julkaiseman taustaraportin (Kyyrä & muut 2017, 82–83) mukaan ansiosidonnaisen keston lyhennyksen vaikutus työllisyyteen olisi jonkin verran alle 13 000 työllistä työttömyysjaksojen lyhenemisen seurauksena. Tällä voi olla huomionarvioisia vaikutuksia työttömien työnhakijoiden määrän kehitykseen vuoden 2018 aikana.

Vuoden 2018 alusta voimaan tuli myös työttömyysturvan aktiivimalli, jossa täysmääräiseen työttömyysetuuteen asetettiin aktiivisuusedellytys. Aktiivimallin ei kuitenkaan tällä hetkellä arvioida merkittävästi vaikuttaneen työnvälitystilaston työttömien työnhakijoiden määrään muuten kuin siinä tapauksessa, jos aktiivimalli on lisännyt työttömien pysyväluontoista työllistymistä. Hyvin lyhyillä työkeikoilla ei ole merkittävää vaikutusta työnvälitystilaston työttömien työnhakijoiden lukumäärään.

Pitkäaikaistyöttömyys laskee nopeinten Keski-Suomessa

Pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä työnhakijoista, eli pitkäaikaistyöttömyysaste, on kääntynyt laskuun (kuvio 21). Korkeimmillaan osuus oli yli 35 prosenttia vuonna 2016. Viimeisimmän ennusteen mukaan pitkäaikaistyöttömyysaste vakiintuu vuosiksi 2018–2020 hieman alle 30 prosenttiin.

Kuvio 21. Pitkäaikaistyöttömyysaste, eli pitkäaikaistyöttömien osuus kaikista työttömistä työnhakijoista, sekä ennuste

Lähde: TEM, työnvälitystilasto ja ennusteryhmä

Pitkäaikaistyöttömyys laskee maakunnista nopeinten Keski-Suomessa. Huhtikuussa 2018 pitkäaikaistyöttömien määrä oli laskenut Keski-Suomen maakunnassa 43 prosenttia vuodentakaiseen ver-

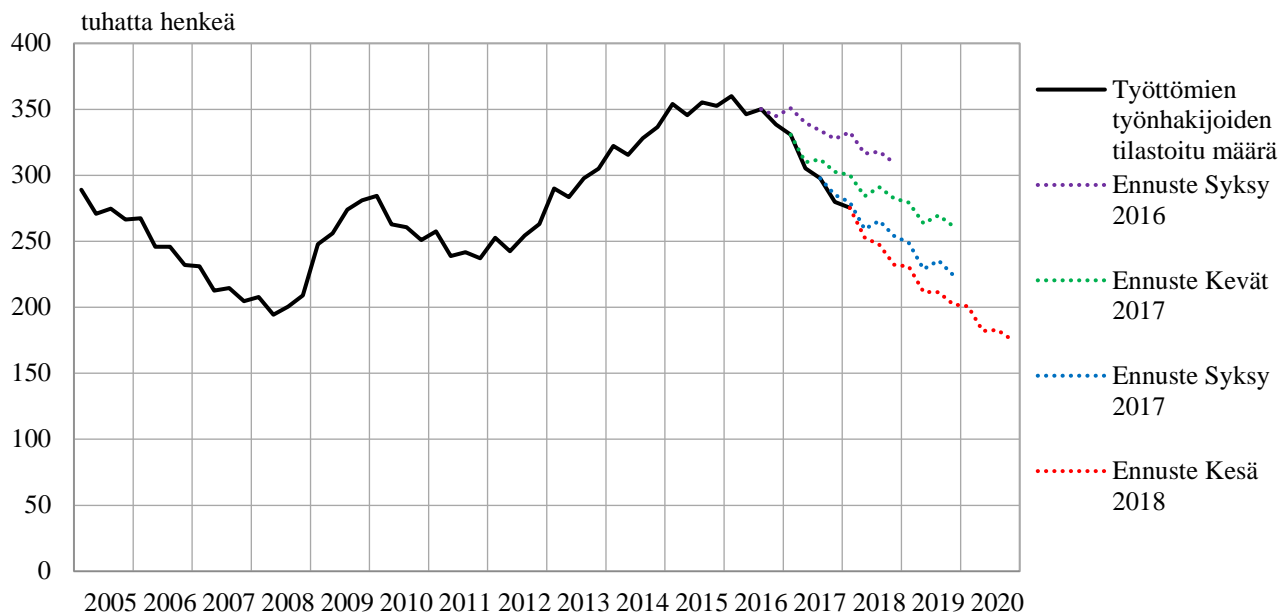
rattuna. Kaikista hitaimmin pitkäaikaistyöttömyys laskee Päijät-Hämeessä ja Pohjois-Karjalassa. Päijät-Hämeessä pitkäaikaistyöttömien määrä oli vastaavana aikana supistunut 13 prosenttia ja Pohjois-Karjalassa 15 prosenttia. Näissä maakunnissa on myös korkein osuus pitkäaikaistyöttömiä työvoimasta (noin 5 %) sekä työttömistä työnhakijoista (35 % ja 38 %). Keski-Suomessa pitkäaikaistyöttömien osuus työvoimasta on laskenut 3 prosenttiin ja osuus työttömistä työnhakijoista 25 prosenttiin.

Työttömien työnhakijoiden määrä laskee maakunnista nopeimmin Pirkanmaalla, Satakunnassa sekä neljässä pohjanmaalaisessa maakunnassa. Näissä maakunnissa työttömien työnhakijoiden määrä oli huhtikuussa 2018 19–22 prosenttia pienempi kuin edellisvuonna. Myös Pohjois-Karjalassa, jossa työttömien työnhakijoiden määrän kehitys oli vielä syksyllä 2017 lähes stabiili, on työttömien työnhakijoiden määrä viimein kääntynyt selvään laskuun. Hitaimmin työttömien työnhakijoiden määrä laskee Kainuussa ja Uudellamaalla, joissa työttömien työnhakijoiden määrä laski 30.4.2017–30.2.2018 noin 13 prosenttia. Suhteessa työvoimaan eniten työttömiä työnhakijoita oli huhtikuussa 2018 Pohjois-Karjalassa (14 %), Päijät-Hämeessä (13 %), Kainuussa (12 %) ja Lapissa (12 %) koko maan keskiarvon ollessa noin 10 prosenttia.

Työttömien työnhakijoiden ennusteissa muutokset pieniä, pitkäaikaistyöttömien kohdalla suuria

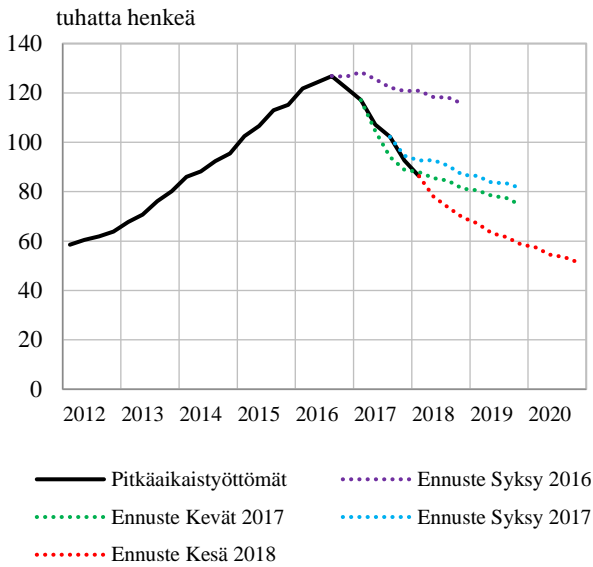
Työttömien työnhakijoiden määrän ennustetta on tarkistettu maltillisesti positiivisemmaksi verrattuna edelliseen työ- ja elinkeinoministeriön Lyhyen aikavälin työmarkkinaennusteeseen (Syksy 2017). Edellinen ennuste on seurannut varsin tarkasti toteutunutta kehitystä (Kuvio 22). Arviota työttömien työnhakijoiden määrän laskun hidastumisesta on kuitenkin hieman madallettu; uusimman ennusteen mukaan työttömyyden laskutahti hiipuu hitaammin kuin aiemmassa ennusteessa ennakoitiin. Ero alkaa näkyä selvemmin vuoden 2018 loppupuoliskolla.

Kuvio 22. Työttömien työnhakijoiden määrän tilastoitu kehitys, aiemmat ennusteet sekä nykyinen ennuste

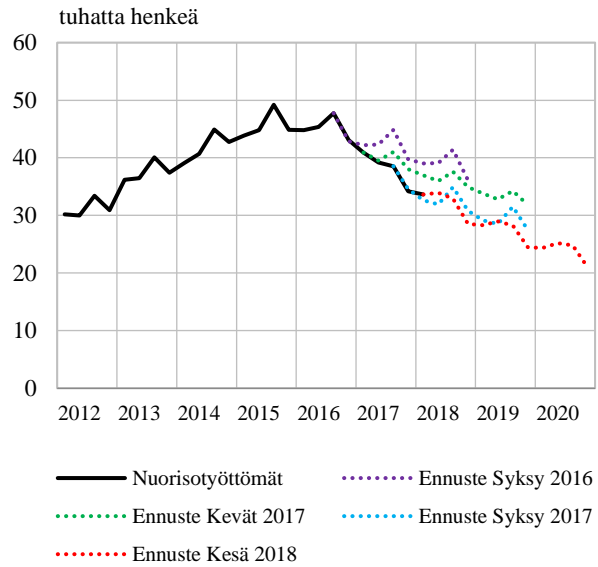
Lähde: TEM, työnvälitystilasto ja ennusteryhmä

Kuvio 23. Pitkäaikaistyöttömien määrän kehitys sekä ennusteet

Lähde: TEM, työnvälitystilasto ja ennusteryhmä

Kuvio 24. Nuorisotyöttömien määrän kehitys ja ennusteet

Lähde: TEM, työnvälitystilasto ja ennusteryhmä

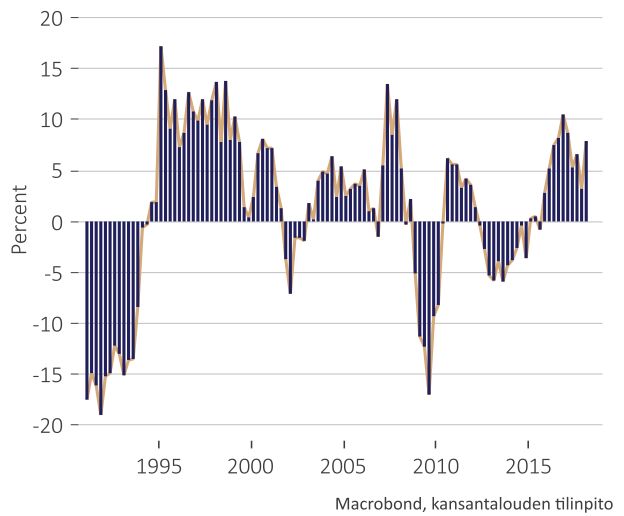
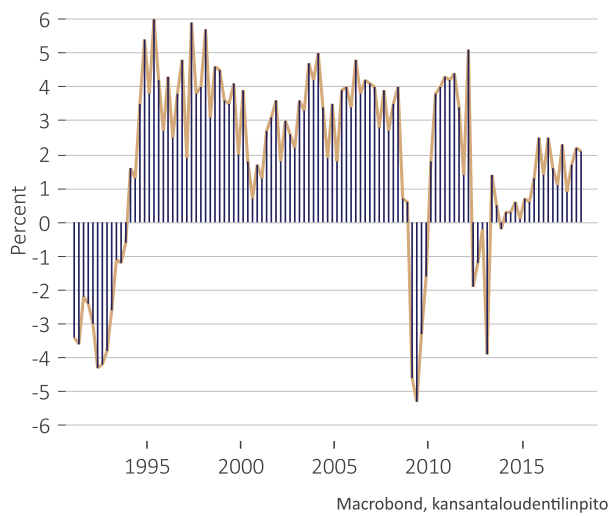
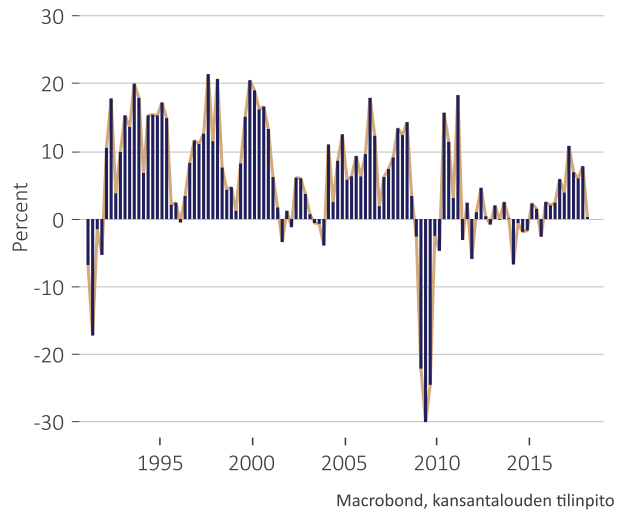
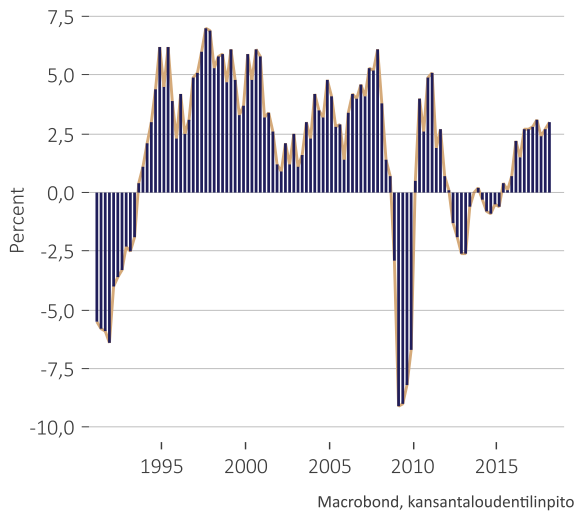
Suurempia korjauksia on sen sijaan tehty pitkäaikaistyöttömien määrän ennusteeseen (Kuvio 23). Kahdessa aiemmassa ennusteessa ennakoitiin pitkäaikaistyöttömien määrän kehityksen taittuvan selvästi vuoden 2017 aikana. Näin ei kuitenkaan tapahtunut, vaan pitkäaikaistyöttömien määrän väheneminen jatkui voimakkaana. Tämä viittaa siihen, että laskun taustalla on muita tärkeämpiä tekijöitä kuin työnvälitystilaston tarkentuminen vuonna 2017.

Nuorisotyöttömien määrän ennuste on muuttunut vähiten kahteen edelliseen verrattuna (Kuvio 24). Uusin ennuste on pitkälti linjassa aiemman syksyn 2017 ennusteen kanssa, joka on seurannut hyvin tarkasti toteutunutta kehitystä.

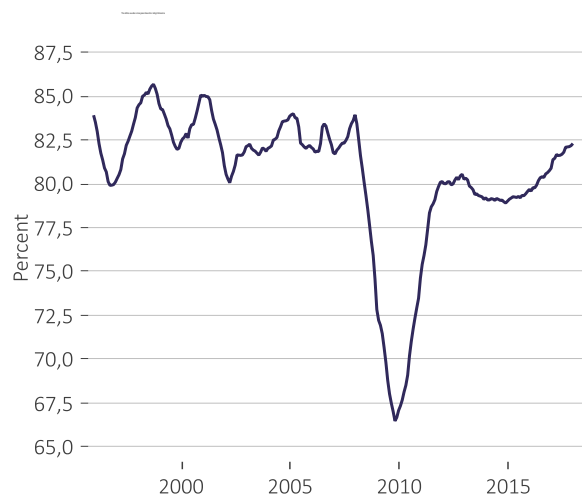
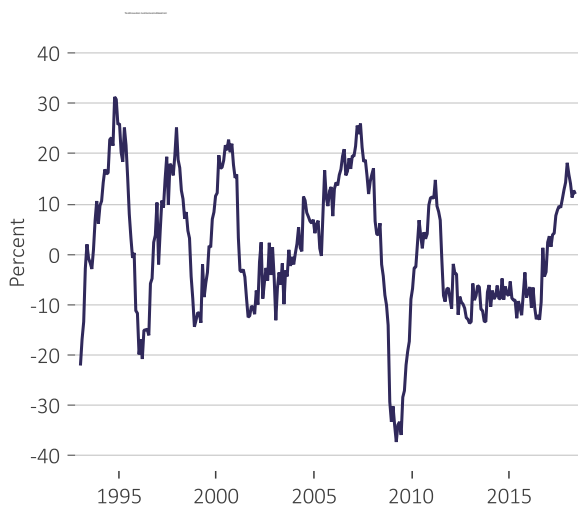
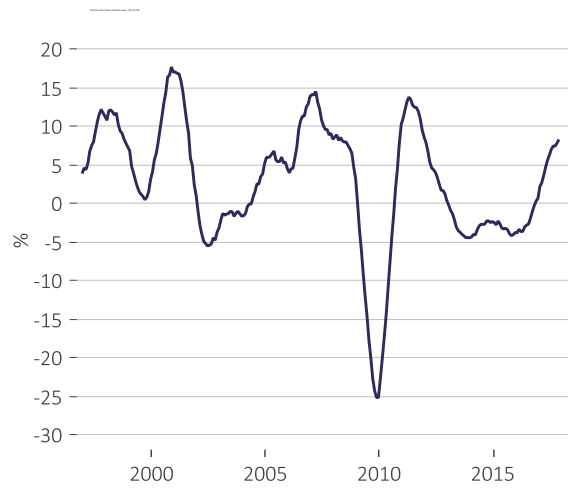
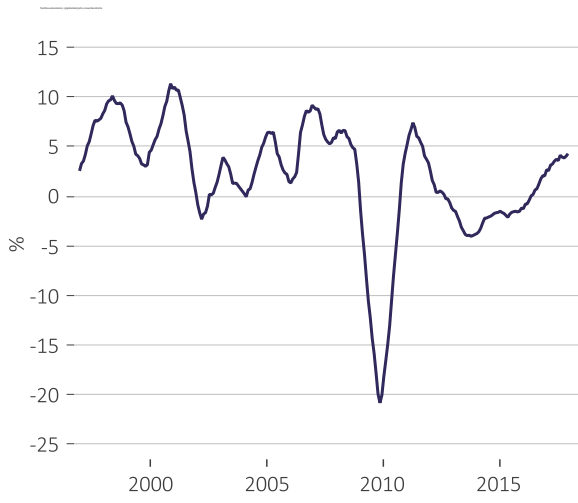
LIITEKUVIOT

Bruttokansantuotteen muutos ja sen kysyntäerät

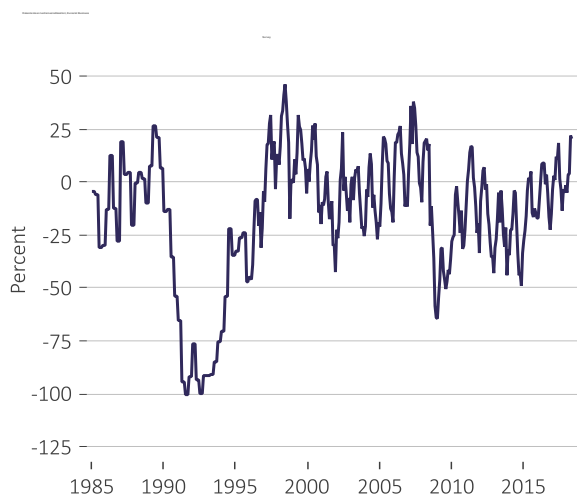
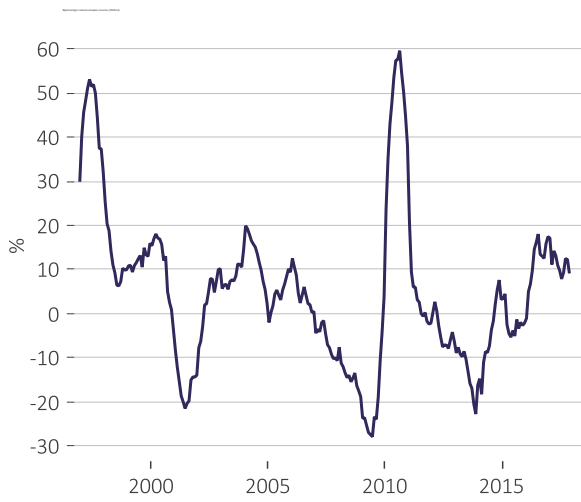
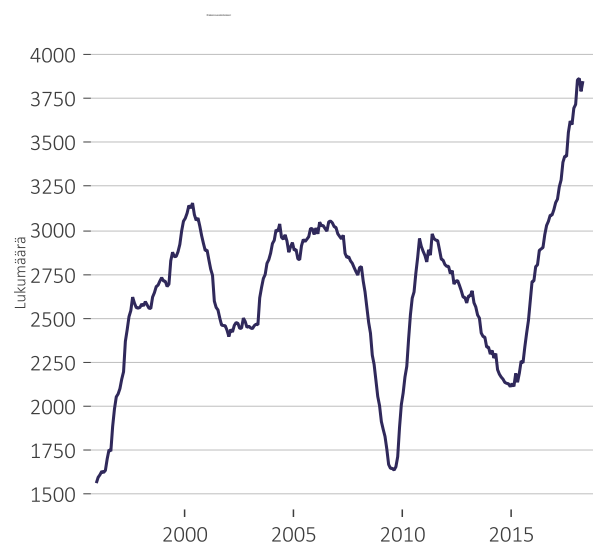
BKT:n muutos

Teollisuuden suhdanneindikaattoreita

Rakentamisen suhdanneindikaattoreita

LIITETAULUKKO: Työvoiman ulkopuolella olevat pääasiallisen toiminnan (henkilön oma ilmoitus) ja iän mukaan

		Työvoimaan kuulumattomat yhteensä, 1000 henkeä								
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2017 (1-3)	2018 (1-3)	Erotus
Työvoimaan kuulumattomat yht.	15-74	1385	1411	1416	1413	1424	1407	1454	1418	-36
	15-64	887	886	874	856	848	816	870	809	-61
	15-24	330	327	322	319	314	303	337	327	-10
	25-34	116	118	123	122	127	127	132	123	-9
	35-44	69	76	76	78	79	80	80	76	-4
	45-54	80	83	81	79	79	70	78	70	-8
	55-64	292	283	272	258	248	236	244	213	-31
	65-74	497	524	542	557	576	591	584	609	25
Opiskelija	15-74	329	327	324	324	326	320	364	353	-11
	15-64	329	327	324	323	325	320	364	353	-11
	15-24	272	268	261	258	255	248	282	273	-9
	25-34	38	37	40	41	43	44	51	47	-4
	35-44	11	14	15	16	17	18	21	22	1
	45-54	6	7	8	6	9	8	8	9	1
	55-64	.	2	.	.	.	.	2	3	1
	65-74	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Vanhuus- tai työkyvyttömyyseläke	15-74	820	830	837	837	845	857	853	851	-2
	15-64	324	309	299	284	273	270	272	248	-24
	15-24	6	9	10	9	10	9	9	10	1
	25-34	14	13	15	16	17	18	18	16	-2
	35-44	20	18	18	17	18	20	17	19	2
	45-54	44	46	44	41	37	36	38	36	-2
	55-64	240	222	211	200	190	187	190	167	-23
	65-74	495	521	538	552	573	587	581	603	22
Hoitaa lapsia tai omaisia	15-74	83	85	81	79	82	72	72	67	-5
	15-64	82	84	79	77	79	70	70	64	-6
	15-24	11	8	8	8	8	6	7	6	-1
	25-34	45	48	44	41	43	39	40	36	-4
	35-44	21	24	22	22	22	20	20	17	-3
	45-54	3	3	3	3	4	3	2	.	.
	55-64	2	2	2	3	2	2	2	3	1
	65-74	.	.	2	3	3	2	.	3	.
Varusmies	15-74	20	19	20	21	18	17	16	19	3
	15-64	20	19	20	21	18	17	16	19	3
	15-24	19	19	19	21	18	17	16	18	2
	25-34	0	0	.	.	.	.	.	.	.
	35-44	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	45-54	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	55-64	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	65-74	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Muu tai eos	15-74	133	148	154	153	153	140	148	128	-20
	15-64	132	147	153	152	153	139	147	126	-21
	15-24	21	22	24	23	22	23	23	20	-3
	25-34	19	19	24	23	25	25	24	24	0
	35-44	17	20	20	23	22	22	23	18	-5
	45-54	27	27	27	29	29	23	29	23	-6
	55-64	49	57	58	54	54	45	49	41	-8
	65-74	.	.	.	.	.	.	.	2	.

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Tilastoyksikkö: 1000 henkeä

TEM-ANALYYSEJA -VERKKOJULKAISUSARJASSA AIEMMIN ILMESTYNYT

www.tem.fi -> julkaisut -> TEM-analyseja

Nio Ilkka (1/2008); **Työvoimatoimistojen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arviointi – esimerkkinä rakenteellisen työttömyyden alentaminen**

Torvi Kai (2/2008); **Maahanmuutto vastauksena työvoiman saatavuuteen – loppuraportti**

Nio Ilkka – Torvi Kai – Tuomaala Mika (3/2008); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste**

Nio Ilkka – Sardar Paula (4/2008); **Työvoimapolitiisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuosina 2005 ja 2006**

Tuomaala Mika (5/2008); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2007**

Alatalo Johanna – Tuomaala Mika (6/2008); **Alueelliset rakennemuutokset**

Mella Ilkka (7/2008); **Maakuntien suhdannekehitys**

Nio Ilkka – Torvi Kai – Tuomaala Mika (8/2008); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste, syksy 2008**

Tuomaala Mika – Torvi Kai (9/2008); **Kohti työperusteista maahanmuuttoa: Ulkomailta palkattavan työvoiman tarpeen arviointi**

Alatalo Johanna – Räisänen Heikki (10/2009); **Työttömyysturvan uudistuslinjausten ex ante -vaikutusarviointia**

Nio Ilkka – Torvi Kai – Tuomaala Mika (11/2009); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste, kevät 2009**

Heinonen Ville – Kangaspunta Kirsi – Räisänen Heikki – Sardar Paula (12/2009); **Työllisyys ja työttömyys eri koulutustasoilla – tilastollinen tarkastelu**

Tuomaala Mika (13/2009); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2008**

Alatalo Johanna – Torvi Kai (14/2009); **Joustoturva Suomen työmarkkinoilla: indikaattorit ja niiden tulkinta**

Mella, Ilkka (15/2009); **Maakuntien suhdannekehitys 2007–2009**

Alatalo Johanna – Nio Ilkka – Tuomaala Mika (16/2009); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste, syksy 2009**

Kaarna Anssi (17/2009); **Väestön hyvinvointi alueilla – tilastollinen katsaus**

Nio Ilkka – Sardar Paula (18/2009); **Työvoimapolitiisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuosina 2006 ja 2007**

Räisänen Heikki – Tuomaala Mika (19/2010); **TE-toimistojen tuottavuus ja työpaikkojen täytön tehokkuus**

Kaarna Anssi – Mella Ilkka (20/2010); **Maakuntien suhdannekehitys 2008–2010**

Nio Ilkka – Tuomaala Mika (21/2010); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste**

Tuomaala Mika (22/2010); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2009**

Kaarna Anssi – Mella Ilkka (23/2010); **Maakuntien suhdannekehitys 2008–2010**

Nio Ilkka – Sardar Paula (24/2010); **Työvoimapolitiisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuonna 2008**

Alatalo Johanna – Nio Ilkka – Tuomaala Mika (25/2010); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, syksy 2010**

Alatalo Johanna – Räisänen Heikki – Tuomaala Mika (26/2010); **Työvoiman rekrytointi taantumassa – julkisen työnvälityksen näkökulma**

Alatalo Johanna – Räisänen Heikki – Tiainen Pekka (27/2010); **Lainsäädännön työllisyysvaikutusten arviointi ja taloudelliset vaikutukset**

Avikainen Ahti – Kerminen Päivi – Korhonen Tiina – Murto Mikko – Peura Jari (28/2010); **Työhönoisotamisesta työn tarjoamiseen – työhönoisotusten käyttöä koskeva selvitys ja kehittämissitykset**

Kaarna Anssi – Mella Ilkka (29/2011); **Maakuntien suhdannekehitys 2009 – 2011**

Alatalo Johanna – Räisänen Heikki – Tuomaala Mika (30/2011); **Työvoimatilanne metsäalan amma-teissa**

Douglas Inka – Kerminen Päivi – Meling Timo – Peura Jari (31/2011); **Työttömyysturvan menettäminen työvoimapolitiisesti moittittavan menettelyn takia**

Alatalo Johanna – Nio Ilkka – Tuomaala Mika (32/2011); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste**

Tuomaala Mika (33/2011); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2010**

Nio Ilkka – Sardar Paula (34/2011); **Työvoimapolitiisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuonna 2009**

Järviemi Päivi (35/2011); **Suomen työelämän muutoksia 2000 luvulla – Tutkimuksesta vaikuttavaan kehittämiseen?**

Alatalo Johanna – Nio Ilkka – Tuomaala Mika (36/2011); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, syksy 2011**

Hytönen Jukka – Mella Ilkka – Pousi Anu (37/2011); **Äkillisen rakennemuutoksen alueet 2007–2011**

Räisänen Heikki (38/2011); **Rekrytoinnin mustan laatikon avaaminen: rekrytoinnin syyt, rekrytointiongelmat ja hakukanaavat Suomessa v. 2010**

Mella Ilkka (39/2012); **Maakuntien suhdannekehitys 2010–2012**

Alatalo Johanna – Tuomaala Mika (40/2012); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, kevät 2012**

Tuomaala Mika (41/2012); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa 2011**

Sihto Matti – Tuomaala Mika – Sardar Paula (42/2012); **Työvoimapolitiisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuonna 2010**

Koponen Eija-Leena – Laiho Ulla-Maija – Tuomaala Mika (43/2012); **Mistä tekijät sosiaali- ja terveysalalle – työvoimatarpeen ja -tarjonnan kehitys vuoteen 2025**

Alatalo Johanna – Tuomaala, Mika (44/2012); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin ennuste. Syksy 2012**

Sihto Matti – Sardar Paula (45/2012); **Ikääntyneiden työllisyys- ja työttömyyskehitys uuden ikäpolitiikan aikana**

Honkanen Petri – Kangaspunta Seppo – Koponen Eija-Leena – Tukki Jukka – Tuohinen Titta (46/2013); **Ilmiöitä 2013 – Toimintaympäristön muutoksia, joita TEM ei voi väistää**

Räisänen Heikki (47/2013); **Onko yksikään työllisyyskokeilu onnistunut Suomessa?**

Mella Ilkka – Pouru Laura (48/2013); **Maakuntien suhdannekehitys 2011–2013**

Alatalo Johanna – Koponen Eija-Leena – Saijets Heli (49/2013); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin ennuste. Kevät 2013**

Koponen Eija-Leena (50/2013); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa 2012**

Koponen Eija-Leena – Räisänen Heikki (51/2013); **Minne ja miten uudet työpaikat syntyvät?**

Alatalo Johanna – Räisänen Heikki – Saijets Heli (52/2013); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin ennuste. Syksy 2013**

Sihto Matti – Sardar Paula (53/2013); **Työvoimapolitiisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuonna 2011**

Räisänen Heikki (54/2013); **Työtarjousten vaikutus työpaikkojen täytön ja rekrytoinnin kestoon julkisessa työnvälityksessä**

Räisänen Heikki – Sardar Paula (55/2014); **Virta-varanto -kaaviot TEM:n työnvälityksen tilastojärjestelmässä – käsitteitä, sovelluksia ja tulkintoja**

Mella Ilkka – Urjankangas Hanna (56/2014); **Maakuntien suhdannekehitys 2012 – 2014**

Alatalo Johanna – Hämäläinen Hanna – Räisänen Heikki (57/2014); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, kevät 2014**

Vuorinen Pentti (58/2014); **Läpidigitalisoitunut maailma – Virtuaalinen tulevaisuus keskuudesamme – TrendWikiä hyödyntävä raportti**

Räisänen Heikki (59/2014); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa 2013**

Alatalo Johanna – Hämäläinen Hanna – Maunu Tallamaria (60/2014); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, Syksy 2014**

Räisänen Heikki – Järvelä Simo (61/2014); **Työtarjousten käytön lisäys – vuoden 2014 politiikka-muutoksen arviointia**

Sihto Matti – Maunu Tallamaria – Sardar Paula (62/2014); **Työvoimapolitiisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuonna 2012**

Kangaspunta Seppo (63/2015); **Näkökulmia digitaaliseen maailmaan, Trendwikin vuosiraportti 2015**

Alatalo Johanna – Maunu Tallamaria – Räisänen Heikki – Tuomaala Mika (64/2015); **Uusien työpaikkojen synty toimipaikoissa 2011–2014**

Maunu Tallamaria (65/2015); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa 2014**

Alatalo Johanna – Hämäläinen Hanna – Maunu Tallamaria (66/2015); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, kevät 2015**

Maunu Tallamaria – Sardar Paula (67/2015); **Työvoimapolitiikan palveluilta sijoittuminen vuonna 2013**

Alatalo Johanna – Hämäläinen Hanna – Maunu Tallamaria (68/2015); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, syksy 2015**

Räisänen Heikki – Järvinen Päivi – Hjelt Jan (69/2016); **Paikallisen sopimisen laajuus ja ominaispiirteet eräissä Euroopan maissa**

Räisänen Heikki (70/2016); **Saavutettiin kylläntymispiste? Työtarjousten lisätyn käytön vaikutus avointen työpaikkojen täyttöön ja rekrytoinnin kestoon vuonna 2015**

Alatalo Johanna – Hämäläinen Hanna – Maunu Tallamaria (71/2016); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, kevät 2016**

Maunu Tallamaria – Räisänen Heikki (72/2016); **Minne uudet työpaikat syntyvät vuonna 2015?**

Maunu Tallamaria (73/2016); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2015**

Tuomaala Mika (74/2016); **Palveluista sijoittuminen vuosina 2013 ja 2014**

Alatalo Johanna – Hämäläinen Hanna – Mähönen Erno (75/2016); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, syksy 2016**

Alatalo Johanna – Mähönen Erno – Räisänen Heikki (76/2017); **Nuorten ja nuorten aikuisten työelämä ja sen ulkopuolisuus**

Rikama Samuli (77/2017); **Voimakkaasti kasvuhakuiset pk-yritykset**

Repo Joonas (78/2017); **Maakuntien suhdannekatsaus 2017**

Alatalo Johanna – Mähönen Erno – Hämäläinen Hanna (79/2017); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, kevät 2017**

Räisänen Heikki (80/2017); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa 2016**

Maunu Tallamaria – Räisänen Heikki (81/2017); **Minne uudet työpaikat syntyvät vuonna 2016?**

Rikama Samuli (82/2017); **Pk-yritysten kansainvälistyminen syksy 2017**

Alatalo Johanna – Hämäläinen Hanna – Maunu Tallamaria – Mähönen Erno (83/2017) **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, syksy 2017**

Mähönen Erno – Oravainen Henriikki (84/2018); **Kauppojen aukioloaikojen vapauttaminen ja pienyrityksien asema kauppakeskuksissa**

Maunu Tallamaria (85/2018) **Työvoiman hankinta toimipaikoissa 2017**

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet